

Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь Аляксандр Лукашэнка абраны Старшынёй Міждзяржаўнага савета Еўразійскай эканамічнай супольнасці

Адпаведнае рашэнне прынята аднагалосна 10 кастрычніка на саміце ЕўРАЭС у Бішкеку. Згодна з рэгламентам, кіраўнікі ў Супольнасці мяняюцца штогод на прынцыпе ратацыі.

ПРЭЗІДЭНТЫ КРАІН СНД ДАМОВІЛІСЯ АБ УМАЦАВАННІ ІНТЭГРАЦЫЙНЫХ ПРАЦЭСАЎ

Ініцыятывы Беларусі былі падтрыманы партнёрамі па Садружнасці ў час саміту кіраўнікоў дзяржаў СНД, праведзенага 10 кастрычніка ў Бішкеку.

Парадак дня быў насычаны. У ходзе пасяджэння Саветам кіраўнікоў дзяржаў СНД было разгледжана і падпісана 19 дакументаў па шырокім спектры пытанняў узамедавання.

«ШТО Ё ВАС ДОБРАГА?»

Аляксандр ПЯТРОЎСКІ, фермер з Мінскага раёна: Чалавеча памяць устроена такім чынам, што запамінаецца пераважна толькі добрае.

Анатоль ВАСІЛЕВІЧ, прадпрыемальнік са Слуцкага раёна: Прыватная ініцыятыва атрымлівае падтрымку дзяржавы. Хоць і ўзніклі пэўныя цяжкасці, аднак іх удалося пераадоліць.

КУП «Мінскай абласной центр учета недвижимости» ПОВТОРНО ПРОВОДИТ ОТКРЫТЫЙ АУКЦИОН

по продаже производственной базы ОДО «Консулт» (1993—1995 г.г.) в составе: пилорамный цех (об. пл. 354,5 кв.м.), лесопильный цех с кран-балкой (об. пл. 356,2 кв.м.), столлярный цех (об. пл. 356,2 кв.м.), административно-бытовое здание (об. пл. 211,8 кв.м.), сушилня-котельная (об. пл. 192,9 кв.м.), гвоздильный цех (об. пл. 742,5 кв.м.), навед для хранения готовой продукции (об. пл. 832 кв.м.), водонапорная башня, растворно-бетонный узел, подстанция КТП-400, ж/б забор, покрытие из асфальтобетонной плиты ПАГ-14 — расположено по адресу: Гродзенская область, Ошмянскі раён, д. Буденовка. (54 км до г. Вільнюса).

Контактный телефон (8017) 224 61 34. Сайт в интернете: www.rlt.by

Table with exchange rates for various currencies including USD, EUR, and RUB.

ЗВЯЗДА

Б Е Л А Р У С К А Я Г А З Е Т А

ным і прыгранічным супрацоўніцтвам дзяржаў — удзельніц СНД. Распрацоўка гэтых дакументаў была ініцыятывай беларускага боку.

Яшчэ адна важная ініцыятыва Беларусі, што знайшла падтрымку сярод краін СНД, — аб'яўленне 2009 года годам моладзі ў Садружнасці.

На пасяджэнні прыняты шэраг рашэнняў па падрыхтоўцы і святкаванні 65-й гадавіны Перамогі ў Вялькі Ачыннай вайне.

Паводле паведамленняў прэс-службы Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь і БЕЛТА.

Падарунак у выглядзе студні атрымалі ў час вясковага свята жывельскага вёсцы Язленка Полацкага раёна Мікалай і скай школы, адзін з якіх — Пётр ГАЛУБЦОЎ (на здымку ў цэнтры).

Паводле паведамленняў прэс-службы Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь і БЕЛТА.

СТАРШЫНЯ СПАКУСІЎСЯ НА \$4900

У Мінску супрацоўнікі падраздзяленняў па барацьбе з карупцыяй і эканамічнымі злачынствамі ГУУС і Першамайскага РУУС затрымалі на праспекце Незалежнасці старошыню аднаго з жыллёва-будывальнічых каператываў.

Паводле паведамленняў прэс-службы Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь і БЕЛТА.

«ЗАРАБІЎ» НА БЕГАВЫХ ДАРОЖКАХ?..

26-гадовы мінчанін, дырэктар прыватнага ўнівернага прадпрыемства падарэзца ў крадзяжы буйной сумы грошай, якой ён завалоўваў злупшываючы службовым становішчам.

Паводле паведамленняў прэс-службы Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь і БЕЛТА.

ВОДПУСК «НА РОДЫ» СТАНЕ ДАЎЖЭЙШЫМ?

У Беларусі плануецца разгледзець варыянты дадатковага стымулявання нараджальнасці — аб гэтым паведаміла начальнік аддзела народна-сельскага, сямейнага і гендарна-палітычнага Міністэрства працы і сацыяльнай абароны Аляксандра Лісоўскага.

За студзеня—жнівень у Беларусі нарадзіліся 71 292 дзіцяці — на 2,9 працэнта больш, чым за аналагічны перыяд летась.

Паводле паведамленняў прэс-службы Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь і БЕЛТА.

Паводле паведамленняў прэс-службы Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь і БЕЛТА.

Паводле паведамленняў прэс-службы Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь і БЕЛТА.

белагпромпромбанк

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 1 октября 2008 года

Table showing the balance sheet for Bелагпромпромбанк as of October 1, 2008, with columns for assets and liabilities.

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛИ И УБЫТКАХ на 1 октября 2008 года

Table showing the profit and loss statement for Bелагпромпромбанк as of October 1, 2008.

Председатель Правления С.Н. Румас

Главный бухгалтер М.А. Шаповалова

КОНТАКТ-ЦЕНТР БАНКА 136

www.belapb.by

Лицензия на осуществление банковской деятельности № 27.10.2006 г. № 2. УНП 100693551.

ЗВЯЗДА 11 кастрычніка 2008 г.

3 15 кастрычніка стаўка рэфінансавання — 10,75 працента
Нацыянальны банк Беларусі з 15 кастрычніка павышае стаўку рэфінансавання на 0,25 працэнтнага пункта да 10,75 працэнта гадавых.

Паважаныя работнікі культуры!
Прыміце сям'я шчырыя і сардэчным вішаванні з прафесійным святам — Днём работнікаў культуры!

М.М. ШАЦОЎ, старшыня Цэнтральнага камітэта Беларускага прафсаюза работнікаў культуры.

Надзея Ермакова і Генадзь Навіцкі — сенатары ад Магілёўскай вобласці

У Магілёве 10 кастрычніка абралі вострым членам Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу. У верхнім палате парламента Магілёўскую вобласць таксама прадставяць генеральны дырэктар Беларускага цэментнага завода Уладзімір Кісялёў, дырэктар завода «Магілёўліфтмаш» Пётр Руднік, дырэктар аграпрамысловага «Зара» Леанід Маісеў, намеснік гендырэктара ААТ «Белшына» Павел Уцюрпін, загадчыца санаторнай дашкольнай установы № 36 г. Магілёва Ірына Раічык і галоўны ўрач Мсціслаўскай раённай балёнцы Алена Караед.

Іх кандыдатуры падтрымалі дэпутаты Саветаў базавых ўзроўню, якія бралі ўдзел у сходы. Галасавалі больш за 500 дэпутатаў з абласнога цэнтру, горада Бабруйска і ўсіх сельскіх раёнаў. Старшыню праўлення ААТ «ААБ Беларусбанк» Надзею Ермакову вобласць вылучала ў Савет Рэспублікі неаднаразова. Сваю пазіцыю чалавеча, неабязкавага да лёсу дзяржавы і праблем людзей, яна пацвярджае канкрэтнымі справамі. У дзень абрання сенатарам яна брала ўдзел у адкрыцці грамадска-культурнага цэнтру аграпрадгарадка Гарадзец Шклоўскага раёна, дзе «Беларусбанк» выступіў інвестарам, а таксама ўручыла ключы ад новага дома шматдзетнай сям'і з вёскі Сламяні.

— Я буду аддаваць усе свае сілы і ведаў дзеля таго, каб у нашай краіне людзям жылося лепей, —

Парламенцкі дзённік

Аператары электрасувязі стане больш?

Такія змены стануць магчымымі з прыняццем паправак у закон аб электрасувязі.

Дэпутаты падтрымалі гэты нарматыўны прававы акт у другім чытанні. У адпаведнасці з імі плануецца ўстанавіць роўныя ўмовы для суб'ектаў гаспадарання на рынку паслуг электрасувязі. А выдзяленне дзейнасці ў гэтай сферы павінна будзе адпавядаць патрабаванням Сусветнай гандлёвай арганізацыі, а таксама асноватарным прынцыпам, прадугледжаным у канкрэтных стэпе Еўрасаюза. Што канкрэтна пранаўчаць законпраект? Аб гэтым падчас свайго выступлення ў Аўральнай зале павінна намеснік старшыні Пастаяннай камісіі па прамысловасці, ТЭК, транспарце, сувязі і прадпрыемствах Аляксандр ШАЦОЎ: — Прапануецца ўдакладніць парадка прадстаўлення аператарам электрасувязі права на аказанне ўніверсальных паслуг электрасувязі,

што дазволіць павялічыць колькасць аператараў, якія прадстаўляюць такія паслугі. Законпраект спрашчае парадка далучэння і ўзаемадзеяння сетак электрасувязі, дазваляючы рабіць гэта на падставе заключанага дагавора, а таксама вызначае існуючыя ўмовы таго віду дагавора.

Заслужаны шахцёр

Дэпутаты падтрымалі ініцыятыву прысуджаць такое пачэснае званне айчынным спецыялістам.

— Прафесія шахцёра — адна з самых небяспечных мірных прафесій, — адзначаў старшыня Беларускага дзяржаўнага канцэра на нафце і хіміі Валерый КАЗАКЕВІЧ, які прадстаўляў законпраект дэпутатам. — Яна патрабуе не толькі ведаў і волі, але і мужнасці, максімальнай вытрымкі і самаданы, надзейнасці і стойкасці, адданасці прафесіі, а часта — адвагі і сапраўднай самаадданасці. Выступаў праінфармаваў, што ў суседняй Расіі такое званне прысуджаецца з 1995 года.

Прэферэнцыі СЭЗ

Новая рэдакцыя закона аб свабодных эканамічных зонах прайшла «пробу» другім чытаннем.

Падчас працоўнай кансультацыі да другога чытання паступіла 85 заўваг і прапаноў, большасць з якіх, паводле слоў члена Пастаяннай камісіі па міжнародных справах і сувязях з СНД Аляксандра ГУДКОВА, былі ўлічаны. Аздаваючы на пытанні дэпутатаў аб нераўназначнай канкурэнцыі барацьбе вытворцаў, якія працуюць у СЭЗ і па-за іх межамі (паколькі першыя атрымліваюць істотныя прэферэнцыі), Аляксандр Гудкоў ведаваў:

— У нас свабодныя эканамічныя зоны функцыянуюць ужо ад 9 да 12 гадоў. Найбольшы вопыт у гэтым плане маюць СЭЗ «Брэст» і «Мінск». Асабліва хочацца адзначыць «Брэст». Там менавіта выконваецца канцэпцыя стварэння свабодных эканамічных зонаў у Рэспубліцы Беларусь. Што гэта такое? Прычынне інвестыцыі, новае тэхналогіі, і шэраг адзін момант — развіццё рэгіёнаў. Гэта

значыць, у рэгіёне ствараюцца працоўныя месцы, у рэгіёне атрымліваюцца падакты. І самае галоўнае — не стварэнне гэтых прадпрыемстваў, а тое, што на гэтых прадпрыемствах будуць «ізавацца» і тыя прадпрыемствы, які не з'яўляюцца рэзідэнтамі СЭЗ, скажам, вытворцы камплектуемых.

Не менш важным складнікам работы СЭЗ дэпутат называе экспарт. Ён таксама адзначаў, што ў іншых СЭЗ дынаміка пакуль не такая прыкметная.

— Калі б мы не стваралі прэферэнцыі на тых першых парках за 12 гадоў, мы б не змалгі, я думаю, развіць вост тыя вытворчасці, якія на сёння ёсць. Пры гэтым ён нагадаў, што з першага красавіка 2008 года, каб стаць рэзідэнтам СЭЗ, неабходна інвеставаць не менш за 1 млн еўра. Так што рэзідэнты, атрымліваючы пэўныя палёгі, маюць таксама і пэўныя абмежаванні. — Я лічу, што гэты сістэму неабходна развіваць, вывучаць, ну і, вядома ж, распусціць адна на рэгіёны, — рэзюмаваў дэпутат. Аля МАЧАЛАВА.

Пад пакровам Нясеннай Ахоўніцы

11 кастрычніка па блававанні Мітрапаліта Мінскага і Слуцкага, Патрыяршага Экзарха ўсё Беларускае Філарэта ў Палацы мастацтваў (Мінск, вул. Калова, 3) адкрываецца «Пахроўскі кірмаш».

Галоўныя тэмы 5-й духоўна-асветніцкай выставы-кірмашу, якую падтрымлівае Беларускае Правааслаўнае Царква і выстываюцца прадпрыемства «Оксфардум» пры падтрымцы Міністэрства інфармацыі і Міністэрства адукацыі, — 1020-годдзе Хрысціянства Русі, Пахроў Праасветой Багародзіцы і Дзень маці.

У панядзелак а трыццці гадзіне адбудзецца чырымонія ўзнагароджання шматдзетных маці, у якой вобразна ўдзел Мітрапаліт Філарэт. На той жа дзень запланавана прэзентацыя кнігі-інтэр'ю «Вопросы Господа за меня» аб 30-гадовым архіерэйскім служэнні Мітрапаліта Мінскага і Слуцкага Філарэта. У кнігу ўвайшлі шматлікія інтэр'ю, дадзеныя ўладыкаў за гэты час, у тым ліку і газэце «Звязда». У сярэдзі кірмаш запрашае на сустрэчу з галоўным героем мастацкага серыяла «Кадэцтва», акцёр Барысам Карчунікам. Увечары 15 кастрычніка пройдзе дабрачынная акцыя «Храм за адзін дзень» міжнароднага праекта Расійскага клуба праваслаўных мейстэраў «Сям храмаў у сямі гарадах за адзін дзень».

Дзень закрыцця выставы, 19 кастрычніка, будзе прысвечаны грамадскаму праваслаўнаму праекту «Белая Русь — сястры Сербіі», прысвечанаму гістарычным і духоўным сувязям народаў Беларусі і Сербіі, трагедыі сербскага народа і Праваслаўнай царквы ў Косаве і Мятохі.

Вольга МЯДЗВЕДЗЕВА.

Абзац

■ У Гродне, праязджаючы па Румулёўскім мосце цераз раку Нёман, вадзіцель аўтобуса Дзмітрый Казодой убачыў, што малады мужчына пералез цераз агароджы і на руках павіс над ракой. Спінныя пасты ў гэты час аўтобуса, Дзмітрый выскачыў з кабіны і паступіў скапіць самазабойцу за рукі. Той, аднак, пачаў супраціўляцца. На дапамогу яму падаслі вадзіцель наступнага аўтобуса Алег Аслаўнаў і пасажыр. Разам яны выцягнулі самазабойцу на мост, пасадзілі ў аўтобус і павезлі.

■ Мужчына, які п'е ў доме, адзін з галоўных фактараў фарміравання жаночага алкагалізму. Такое меркаванне выказалі ўрачы Віцебскага абласнога псіханеўралогічнага дыспансара. Многія жанчыны складаюць кампанію мужчынам, спрабуючы такім чынам зменшыць колькасць сп'яваванага алкаголю. Аднак у большасці выпадкаў такі спосаб не прыносіць выніку, прычынным яшчэ большае зло. Бо слабыя арганізм жанчыны схільны да алкагольнай залежнасці значна ў большай ступені, чым мужчыны.

■ Магіляўчане ўчора раніцай абязброілі непрацуючага мясцовага жыхара, які пагражаў адкрыць стралюны з пісталета на вуліцы. Па словах вядоўчаў, прапаварушальнік, знаходзячыся ў нечырыым стане, выйшаў з крамы «Любава» і, сказаўшы, што ён усіх перастраляе, перасмыкнуў засаку пісталета. Двое мужчын, які выстываліся пазней, — супрацоўнікі ўпраўлення КДБ па Магілёўскай вобласці і механізатар ДЗУ-71, затрымалі зламысніка. Пры ім быў выяўлены няспраўны пнеўматычны пісталет фірмы «Вальтэр».

■ На папулярным інтэрнэт-аўкцыёне eBay на тэрыі выстаўлена... цэлая краіна. Брытанскі карыстальнік пад псеўданімам lovejoyantiqueserpiotium яшчэ 7 кастрычніка прапанаваў неведальным інтэрнэт-аўкцыёну Ісландыю за 99 пенсаў. У апісанні лота ўзважваецца прынамсі, што ў дадзены кошт не ўваходзяць Грэнландыя і слявачка Б'ёрк. (Варта адзначыць, што Грэнландыя афіцыйна належыць Даніі). Лот стаў даволі папулярным і на 10 кастрычніка ўжо было зроблена пачаткі 80 ставак. Калі пазачуора за Ісландыю прапанаваў 250 тысяч фунтаў стэрлінгаў, то ўчора бліжэй да вечара — 10 мільёнаў фунтаў.

■ Маскоўскім сабакам дазволілі брацца даўжэй — на дзве гадзіны ў суткі. Цяпер галоўнае суседскага сабакі дазваджаецца чырпнець не з 8 гадзін раніцы да 22 вечара, а з 7 да 23. Але затым гаспадароў абавязалі выгульваць сваіх гадванцаў з ланцужком і наморднікам у многіх месцах, дзе раней дазвалялі вольны выгул — на тэрыторыі любых устаноў, у крамах, на кірмашах, на дзіцячых пляцоўках, на пляжах і ў грамадскім транспарце. А на тэрыторыі устаноў аховы здароўя, дзіцячых садкоў і школ сабачыя ланы ўвогуле ступіць не павінны. Гэтыя змены ўрад Масквы ўнёс у правы ўтрымання сабак і каткоў. Яшчэ адна норма, прапанаваная ў новых правілах — забарона на гадую сабак і каткоў для выкарыстання іх шкуру і мяса, а таксама для правядзення бабў.

Поўны абзац

■ Сямейная пара з Камбоджы, сур'ёзна пасварыўшыся, не стала адкальваць на доўгае разыходжанне ў розныя бакі і падзел маёмасці — муж і жонка ў літаральным сансе раслілавалі хату на дзве часткі. Астатню ўласнасць муж і жонка таксама падзялілі пароўну, але ўжо не такім радыкальным спосабам, пасля чаго муж перавёз сваю палову да бліжэй да жыльля сваіх бацькоў. Прычынай спрэчкі пары, жая, дарчы, 40 гадоў прахлялі ў шлюб, стала неадданне жонкі класіфікацыя аб мужу падчас яго хваробы.

■ У Пецярбургу праходзіць Генеральная асамблея міжнароднай крымінальнай паліцыі, на якую з'ехаліся супрацоўнікі Інтэрпала са 186 краін свету. І тут не абыйшлося без скандалаў. Незадоўга да адкрыцця асамблеі ахвярай зладзеяў стаў паліцэйскі з Паўднёва-Афрыканскай Рэспублікі, а ў аўтарак невядомы абаркалі супрацоўніку германскай паліцыі. Агульная сума грашовых страт, панесеных замежнымі паліцэйскімі (мж іншым, абдова займаюць кіруючыя пасады ў падраздзяленнях Інтэрпала), перавысіла 120 тысяч расійскіх рублёў.

Паводле павадамленняў карэспандэнтаў «Звязды» і інфармагенцтваў.

Ілона ІВАНОВА.

ХРОНІКА АПОШНІХ ПАДЗЕЙ

Зніжжэнне зарплатаў і мільённыя скарачэнні працоўных чкаюць Расію з-за фінансавога крызісу

Прычым скарачэнні ў асобных сектарах эканомікі будуць значнымі, а большай частцы населенства дзядзетка падрытывацца да зарожарвання зарплата і зніжэння розных даходаў прыкладна на 30 працэнтаў.

Расійскі савет прамысловуцаў прапанаваў прыняць папраўкі ў Працоўны кодэкс, што адмяняюць выплату зарплата супрацоўнікам, якія звальняюцца. Сумарная колькасць звольненых з-за спадку вытворчасці можа дасягнуць некалькіх мільёнаў чалавек, улічваючы, што толькі ў будаўніцтве гэтая лічба можа дасягнуць 1 млн чалавек. Як адзначаў дырэктар Цэнтра працоўных даследаванняў Уладзімір Гімпельсон, масавыя крызісныя з'явы наперадзе, паколькі «мы пакуль не ведаем, дзе дзе падзення і наколькі глыбокім яно будзе».

Нобелеўскую прэмію міру сёлета атрымаў аўтар плана мірнага ўрэгулявання ў Косаве

Лаўрэатам Нобелеўскай прэміі міру 2008 года стаў былы прэзідэнт Фінляндыі Марці Ахтэсары, паведамляе «Інтэрфакс». Дарчы, ён раней намінаваўся на гэтую ўзнагароду ў 2000, 2001 і 2006 гадах.

Ілона ІВАНОВА.

косаўскі парламентаў у асноўным у складзе з дэпутатаў, якія прадстаўляюць албанскую большасць населенніцтва, прыняў дэкларацыю аб аддзяленні краю ад Сербіі. Праект канстытуцыі, прадстаўлены канстытуцыйнай камісіяй Косова, засноўваецца на дэкларацыі Ахтэсары. На сушэнне Нобелеўскай прэміі міру 2008 года было вылучана 197 кандыдатаў, з іх — 164 прыватныя асобы і 33 арганізацыі. Дарчы, рэкордная колькасць намінантаў на гэтую прэмію — 199 — была вылучана ў 2005 годзе.

З-за пацвярджэння колькасць беканцаў пойдзе на сотні мільёнаў

Трансфармацыя клімату Зямлі і экалагічныя праблемы прывядуць у агідным будучым да з'яўлення мільёнаў беканцаў. Аб гэтым паведамляе ІТАР-ТАСС, спасылляючыся на данныя ААН, апублікаваныя на міжнароднай канферэнцыі па клімаце ў Боне.

Сёння, па даных ААН, у свеце налічваецца 25 мільёнаў людзей, якія вымушаны былі пакінуць радзіму па прычыне толькі экалагічных катастроф, і іх колькасць узрастае. Паводле прагнозу ААН, да 2050 года пакінуць свае дамы будуць вымушаны да 200 мільёнаў чалавек. Ім дзядзетка шукаць ратаванне ад уздыму ўзроўню мора, паводка і засухі, які з'явіцца немагчымым пражыванне на вялікіх тэрыторыях. «Маюцца ўсе прыкметы таго, што мы стаім перад новым буйным выклікам глабальнага характару», — адзначаў старшыня канферэнцыі прафесар Янаш Багардзі. Толькі ў 2007 годзе беканцамі сталі 11,5 мільёна чалавек. Кожнае павышэнне ўзроўню сусветнага акіяна на 1 сантыметр будзе змушаць перасяляцца ў свеце 1 млн чалавек.

ФОНД «МИНСКОБЛГОСИМУЩЕСТВО»

«12» ноября 2008 года в 11.00 по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, проводит открытый аукцион по продаже объектов собственности Столбцовского района и права заключения договора аренды земельных участков, необходимых для обслуживания этих объектов.

Table with 7 columns: Lot number, Description, Area, Price, etc. It lists various real estate lots for auction in Stolbцовский район, including residential buildings, land, and industrial sites.

ГРОШЫ — У СПРАВУ!

Два дзядзяткі заключных пагадненняў, якія ацэньваюцца ў 250 мільёнаў долараў. Папярэднія дамоўленасці аб рэалізацыі праектаў, дэталі якіх яшчэ абмяркоўваюцца, на 500 мільёнаў долараў.

Гэта першыя вынікі IV Міжнароднага інвестыцыйнага форуму, які прайшоў у Магілёве 9—10 кастрычніка ў Магілёўскай вобласці з тэмай: «Магілёўская вобласць — тэрыторыя актыўнага супрацоўніцтва». На адкрыцці выступіў першы намеснік кіраўніка Урада Беларусі Уладзімір Сямашка. Ён адрэаў расульчыму, чаму палітыка кіраўніцтва Беларусі накіравана на стварэнне ўмоў для інвестараў. — Таму што мы хочам, каб наш народ жыў лепей: працаваў і зарабляў болей, — сказаў першы віцэ-прэм'ер.

Дзелавы чалавек заўсёды знойдзе ў нас скарыстанне сваёй ідэі, прадпрыемлівага таленту і капіталу, — адзначаў старшыня Магілёўскага аб'яўнаканма Барыс Батура.

На развіццё эканомікі і сацыяльна-гаспадарчага развіцця краіны, на развіццё асобы чалавек, на развіццё грамадства ў цэлым, на развіццё культуры і мастацтва, на развіццё спорту і турызму, на развіццё адукацыі і навуцы, на развіццё аховы здароўя і сацыяльнага абароны, на развіццё аховы навакольнага асяроддзя і на развіццё міжнароднага супрацоўніцтва.

напрыклад, належаць заблытаная падатковая справаздачнасць (біз-нэсмены з нецярплівацю чкаюць аб'яўленага змяняшэння падаткаў), цяжкі бухгалатарскі ўлік, пастананні змяненні ў юрыдычнай базе. — А па вялікім рахунку, мы вельмі спадзіміся, што фінансавы крызіс не закране Беларусь і яна застаецца востравам дабрабыту і спакою ў гэтым нестабільным свеце, — сказаў Сямён Левін.

Старшыня прэзідыума Нацыянальнай акадэміі навук Міхалі Маскоўскі лічыць, што Беларусь, на яго думку, у выніку асцярожнага і ўважанага курсу, скіраванага на падтрымку рэальнага сектара эканомікі, сапраўды аказалася больш за іншыя краіны абароненай ад крызісу. — Навукоўцы пачаць, што трыба рабіць стаўку на інвестыцыі ў вытворчасць, — сказаў Міхалі Мясніковіч. — Гэта больш беспісана, і адзіная мытная прастора з Расіяй забяспечыць быць вырабленых тавараў. Для Беларусі сёння найбольш актуальныя сучасныя імпартазамальныя вытворчасці.

У інвестыцыйным форуме браў удзел больш за 300 прадстаўнікоў з 12 краін свету.

Ілона ІВАНОВА.

ФОНД «МИНСКОБЛГОСИМУЩЕСТВО»

«20» октября 2008 года в 11.00 по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, проводит повторный аукцион по продаже объектов коммунальной собственности Узденского района, и права заключения договора аренды земельного участка, необходимого для их обслуживания

Table with 2 columns: Lot number, Description. It lists lots for auction in Узденский район, including land and buildings.

Загадкі гісторыі

ПЕРШЫНЕЦ БЕЛАРУСКАЙ ЧЫГУНКІ

Чаму ў Парэччы пабудаваны такі велізарны вакзал?

Годам заснавання Беларускай чыгункі лічыцца 1871-ы, калі завяршылася будаўніцтва дарогі ад Смаленска праз Мінск да Браслава. Спраўду, сёння гэта самая вялікая, можна сказаць, галоўная чыгуначная магістраль нашай краіны. Аднак каб убаць першыю на беларускую тэрыторыю чыгуначную лінію, першую станцыю, адкуль рушыў першы ў Беларусь цягнік, трэба быць на месці Парэчча, квое размешчана ў маляўнічых мясцінах на беразе возера Малочнае за трыццаць кіламетраў ад Гродна. Туды і накіраваныя карэспандант «Звязды», Зразумела, не аўтамашынай, а на гэтай гістарычнай каляіне, дызельна-цягніком «Гродна — Узбераж».

Машыніст цягніка Аляксандр Крамушчанка (на здымку) на пачатку сваёй працы на чыгуначны яшчэ застаў курсавы, а па гэтым маршруце паворачвае ўжо калі трыццаці гадоў. Сёння ў яго з памочніка Алегам Курьловічам першы рейс, а будзе яшчэ два. Дарога аднакалейная, усе пераезды да Парэчча неахоўныя, абсталяваныя гукавай і светлавой сігналізацыяй. У цягніку няма вагонаў, у якіх падчас гэтага рейсу, на прыблізных падліках, халі вясмідзесяці пасажыраў, хоць бывае і значна больш. У асноўным гэта жыхары населеных пунктаў Гродзенскага раёна, якія працуюць у абласным цэнтры, у тым ліку на чыгунцы, а таксама дачнікі. Акрамя іх, у гэту пару года сядрад пасажыраў «дызеля» традыцыйна шмат аматараў «палявання» за грыбамі і ягадамі. Гэты від транспарту па-ранейшаму можна назваць народным, хоць бы звыклі да яго з кошту білетаў. Скажам, цягніком з Гродна ў Парэчча штодзённа цяпер можна даехаць за 1800 рублёў, а мікраавтобусам — за 3400. Праўда, «маршруткі» курсуюць часцей, амаль праз кожную паўгадзіну.

У залежнасці ад участкаў, хуткасць цягніка складае, як правіла, ад сарака да шасцідзесяці кіламетраў у гадзіну (канструктыўная — 120 км/г), а ў некаторых месцах, дзе патрабуецца асабліва пільнасць, зніжаецца да пятнаццаці-дваццаці кіламетраў. З кабіны машыніста вадам адкрываюцца вельмі маляўнічыя краіны, аднак ні ў Аляксандра Васільевіча, ні ў яго малодшага памочніка Алена німа часу на размовы, не звязаныя непасрэдна з іх службовымі абавязкамі. Здалася б, усе іх дзеянні і сігналы адрацываюцца да аўтаматызму, але раслабляцца нельга. Прыкладна год таму на нерэгулюемым пераездзе, дзе хуткасць цягніка абмежавана да дваццаці кіламетраў у гадзіну, трапіў у аварыю легкавік. Жанчына, якая была за рулём, выехала, убачыла цягнік, які пачаў падаваць ёй гукавыя сігналы, але, мабыць, заневеравалася і машына заглохла. Экстранным тармажэннем хуткасць «дызеля» знізілася прыкладна да шасці кіламетраў у гадзіну і дзюжкіцы гэтым трагедыя ўдалося пазбегнуць: толькі дзяткіны, што была ў сапоне, паддавала руку, ды аўтамобіль атрымаў пашкоджанні.

Машыністы ў яго памочніку трэба таксама ўважліва сачыць за работай усіх тэхналагічных вузлуў і нават за сітуацыяй у вагонах, паколькі і там не выключаны нейкія індэнтныя, якія, здалася, завяршыліся выклікам міліцыі на бліжэйшы прыпынчачы пункт.

Праз п'яццадзятку хвілін, строга ў адпаведнасці з раскладам руху, цягнік спыняецца на дзяткамі, перадапошнім прыпынку гэтага рейса — на станцыі Парэчча. Далей — Узбераж на самай мяжы з Літвой. Аляксандр Крамушчанка запрэжана праз гадзіну ў зваротны шлях, ад-

нак гэтага часу яўна малавата для таго, каб дакрануцца да тутэйшых гістарычных загадкаў...

...Такім чынам, у 2006 годзе мы ўрачэста адзначылі 135-годдзе Беларускай чыгункі, нараджэнне якой звязваецца з пачаткам руху на Маскоўска-Брэсцкай магістралі. Аднак першы ў нашай краіне цягнік рушыў менавіта адсюль, з Парэчча — праз Гродна да станцыі Лапы, якая цяпер на тэрыторыі Польшчы. І здарылася гэта амаль на дзевяць гадоў раней, а дакладна 15 снежня 1862 года.

Каб пераканацца ў гэтым, журналіст-аўтамабільны, краязнаўца Вітольд Іваноўскі прапанаваў зазірнуць у траці том «Живописной России»,

Цяпер гэта месца мала пра што гаворыць непрафесійнаму воку, парасло травой, але фрагменты фундаменту яшчэ засталіся. А побач — так званы паваротны круг, дзе паравозы разварочваліся пасля знаходжання на гэтай яме.

У аднозненне ад гэтых аб'ектаў, вакзал у Парэччы, старэйшы ў Беларусі (на здымку), захаваўся выдатна і цяпер, пасля рамонту фадана, выглядае сапраўдным прыгажунюм. І вось загадка: навошта ў калісыць невялікай лясной вёсачцы пабудавалі такую грамадзінку?

Вось што на гэты конт піша гісторык Юстафій Арлоўскі ў сваёй кнізе «Гродзенская даўніна»: «Чыгунка Пецярбург—Варшава была пабудавана кампаніяй французскіх інжынераў, у ліку якіх шмат паялякаў з французскімі пашпартамі. Гэтым састанам інжынераў-будаўніцтвам лічыцца многія неўраўнаважаныя, на першы погляд, абстаўка. Напрыклад, пабудова за трыццаць вёрстаў ад Гродна велізарнай драўлянскай станцыі Парэчча — і пры ёй вялікай колькасці чыгуначных складоў і майстарняў; між тым, у Гродне была пабудавана малюсенькая трохкаласная станцыя. Тое ж самае і на станцыі Лапы. Справа тлумачыцца вельмі проста: гэта мясцовасць была зручнай для арганізацыі цэнтры польскай патрыятычнай дзейнасці. Да таго ж, Парэчча звязана грунтовай дарогай з лясной мясцовасцю Друскенікі, якая ў той час была цэнтрам вышэйшага польскага грамадства ў Заходнім краі, а дрымуныя лясны, што цягнуліся тады па абодвух баках чыгункі, паяляліца забеспячэннем паўстанцкай зброі».

А версія Вітольда Іваноўскага наступная:

— У студзені 1863 года пачалося магутнае паўстанне супраць царызму на тэрыторыі Паўночна-Заходняга краю і суседняй Польшчы. Будучы ўдзельнік рыхтаваўся да яго заагдаў. І сярод тых, хто кіраваў будаўніцтвам Гродзенскага участка Санкт-Пецярбургска-Варшаўскай чыгункі, німа нямала спецыялістаў, якія ўжо ўваходзілі ў паўстанцкую арганізацыю і мелі канкрэтныя заданні. Яны і здолелі «ўцёрці акулары» пецярбургскім будаўніцтвам у Беларусі чыгуначнага вакзала. З пачаткам баявых дзеянняў у яго паміж каннах планавалася размясціць паўстанцкі штаб і шпіталь. Аднак паколькі паўстанне не дасягнула

жаданга размаху і было падаўлена царскімі ўладамі, то Парэчча вакзал гэтай ролі не адыграў. Начальны станцыі і большасць яго падначаленых папоўнілі паўстанцкія атрады, прыхаліўшы з сабой у лес станцыюную касу і ўсё тое, што можна было звесці і знесці.

З аднаго фланга вакзальнага будынка раней, калі праз Парэчча цягнікі хадзілі ў Літву, размяшчаліся мытнікі і памежнікі, а цяпер гэтыя памішанкі арандуецца камбінаў бытавога абслугоўвання і прыватныя прадпрыемствы. З другога фланга — тэхналагічны памішанкі станцыі. А на другім паверсе — кватэры. Пад жыллё пераабсталяваны і будынак былога допа насурава вакзала, па другі бок пудей. Кажуць, што на адной са сценаў там калісыць праглядаўся абрысы варагата, праз які ў допа заходзілі маленькія паравозы — прыкладна такія ж па вышыні, як цяперашнія мікраавтобусы.

Паводле гістарычных крыніц, прывакзальная плошча ў Парэччы некалі была бойкім месцам, куды з'язджаліся на кірмаш сяляне і рамеснікі; шмат тым, у Гродне была пабудавана малюсенькая трохкаласная станцыя. Тое ж самае і на станцыі Лапы. Справа тлумачыцца вельмі проста: гэта мясцовасць была зручнай для арганізацыі цэнтры польскай патрыятычнай дзейнасці. Да таго ж, Парэчча звязана грунтовай дарогай з лясной мясцовасцю Друскенікі, якая ў той час была цэнтрам вышэйшага польскага грамадства ў Заходнім краі, а дрымуныя лясны, што цягнуліся тады па абодвух баках чыгункі, паяляліца забеспячэннем паўстанцкай зброі».

— У студзені 1863 года пачалося магутнае паўстанне супраць царызму на тэрыторыі Паўночна-Заходняга краю і суседняй Польшчы. Будучы ўдзельнік рыхтаваўся да яго заагдаў. І сярод тых, хто кіраваў будаўніцтвам Гродзенскага участка Санкт-Пецярбургска-Варшаўскай чыгункі, німа нямала спецыялістаў, якія ўжо ўваходзілі ў паўстанцкую арганізацыю і мелі канкрэтныя заданні. Яны і здолелі «ўцёрці акулары» пецярбургскім будаўніцтвам у Беларусі чыгуначнага вакзала. З пачаткам баявых дзеянняў у яго паміж каннах планавалася размясціць паўстанцкі штаб і шпіталь. Аднак паколькі паўстанне не дасягнула

жаданга размаху і было падаўлена царскімі ўладамі, то Парэчча вакзал гэтай ролі не адыграў. Начальны станцыі і большасць яго падначаленых папоўнілі паўстанцкія атрады, прыхаліўшы з сабой у лес станцыюную касу і ўсё тое, што можна было звесці і знесці.

З аднаго фланга вакзальнага будынка раней, калі праз Парэчча цягнікі хадзілі ў Літву, размяшчаліся мытнікі і памежнікі, а цяпер гэтыя памішанкі арандуецца камбінаў бытавога абслугоўвання і прыватныя прадпрыемствы. З другога фланга — тэхналагічны памішанкі станцыі. А на другім паверсе — кватэры. Пад жыллё пераабсталяваны і будынак былога допа насурава вакзала, па другі бок пудей. Кажуць, што на адной са сценаў там калісыць праглядаўся абрысы варагата, праз які ў допа заходзілі маленькія паравозы — прыкладна такія ж па вышыні, як цяперашнія мікраавтобусы.

Паводле гістарычных крыніц, прывакзальная плошча ў Парэччы некалі была бойкім месцам, куды з'язджаліся на кірмаш сяляне і рамеснікі; шмат тым, у Гродне была пабудавана малюсенькая трохкаласная станцыя. Тое ж самае і на станцыі Лапы. Справа тлумачыцца вельмі проста: гэта мясцовасць была зручнай для арганізацыі цэнтры польскай патрыятычнай дзейнасці. Да таго ж, Парэчча звязана грунтовай дарогай з лясной мясцовасцю Друскенікі, якая ў той час была цэнтрам вышэйшага польскага грамадства ў Заходнім краі, а дрымуныя лясны, што цягнуліся тады па абодвух баках чыгункі, паяляліца забеспячэннем паўстанцкай зброі».

— У студзені 1863 года пачалося магутнае паўстанне супраць царызму на тэрыторыі Паўночна-Заходняга краю і суседняй Польшчы. Будучы ўдзельнік рыхтаваўся да яго заагдаў. І сярод тых, хто кіраваў будаўніцтвам Гродзенскага участка Санкт-Пецярбургска-Варшаўскай чыгункі, німа нямала спецыялістаў, якія ўжо ўваходзілі ў паўстанцкую арганізацыю і мелі канкрэтныя заданні. Яны і здолелі «ўцёрці акулары» пецярбургскім будаўніцтвам у Беларусі чыгуначнага вакзала. З пачаткам баявых дзеянняў у яго паміж каннах планавалася размясціць паўстанцкі штаб і шпіталь. Аднак паколькі паўстанне не дасягнула

жаданга размаху і было падаўлена царскімі ўладамі, то Парэчча вакзал гэтай ролі не адыграў. Начальны станцыі і большасць яго падначаленых папоўнілі паўстанцкія атрады, прыхаліўшы з сабой у лес станцыюную касу і ўсё тое, што можна было звесці і знесці.

З аднаго фланга вакзальнага будынка раней, калі праз Парэчча цягнікі хадзілі ў Літву, размяшчаліся мытнікі і памежнікі, а цяпер гэтыя памішанкі арандуецца камбінаў бытавога абслугоўвання і прыватныя прадпрыемствы. З другога фланга — тэхналагічны памішанкі станцыі. А на другім паверсе — кватэры. Пад жыллё пераабсталяваны і будынак былога допа насурава вакзала, па другі бок пудей. Кажуць, што на адной са сценаў там калісыць праглядаўся абрысы варагата, праз які ў допа заходзілі маленькія паравозы — прыкладна такія ж па вышыні, як цяперашнія мікраавтобусы.

Паводле гістарычных крыніц, прывакзальная плошча ў Парэччы некалі была бойкім месцам, куды з'язджаліся на кірмаш сяляне і рамеснікі; шмат тым, у Гродне была пабудавана малюсенькая трохкаласная станцыя. Тое ж самае і на станцыі Лапы. Справа тлумачыцца вельмі проста: гэта мясцовасць была зручнай для арганізацыі цэнтры польскай патрыятычнай дзейнасці. Да таго ж, Парэчча звязана грунтовай дарогай з лясной мясцовасцю Друскенікі, якая ў той час была цэнтрам вышэйшага польскага грамадства ў Заходнім краі, а дрымуныя лясны, што цягнуліся тады па абодвух баках чыгункі, паяляліца забеспячэннем паўстанцкай зброі».

— У студзені 1863 года пачалося магутнае паўстанне супраць царызму на тэрыторыі Паўночна-Заходняга краю і суседняй Польшчы. Будучы ўдзельнік рыхтаваўся да яго заагдаў. І сярод тых, хто кіраваў будаўніцтвам Гродзенскага участка Санкт-Пецярбургска-Варшаўскай чыгункі, німа нямала спецыялістаў, якія ўжо ўваходзілі ў паўстанцкую арганізацыю і мелі канкрэтныя заданні. Яны і здолелі «ўцёрці акулары» пецярбургскім будаўніцтвам у Беларусі чыгуначнага вакзала. З пачаткам баявых дзеянняў у яго паміж каннах планавалася размясціць паўстанцкі штаб і шпіталь. Аднак паколькі паўстанне не дасягнула

жаданга размаху і было падаўлена царскімі ўладамі, то Парэчча вакзал гэтай ролі не адыграў. Начальны станцыі і большасць яго падначаленых папоўнілі паўстанцкія атрады, прыхаліўшы з сабой у лес станцыюную касу і ўсё тое, што можна было звесці і знесці.

З аднаго фланга вакзальнага будынка раней, калі праз Парэчча цягнікі хадзілі ў Літву, размяшчаліся мытнікі і памежнікі, а цяпер гэтыя памішанкі арандуецца камбінаў бытавога абслугоўвання і прыватныя прадпрыемствы. З другога фланга — тэхналагічны памішанкі станцыі. А на другім паверсе — кватэры. Пад жыллё пераабсталяваны і будынак былога допа насурава вакзала, па другі бок пудей. Кажуць, што на адной са сценаў там калісыць праглядаўся абрысы варагата, праз які ў допа заходзілі маленькія паравозы — прыкладна такія ж па вышыні, як цяперашнія мікраавтобусы.

Паводле гістарычных крыніц, прывакзальная плошча ў Парэччы некалі была бойкім месцам, куды з'язджаліся на кірмаш сяляне і рамеснікі; шмат тым, у Гродне была пабудавана малюсенькая трохкаласная станцыя. Тое ж самае і на станцыі Лапы. Справа тлумачыцца вельмі проста: гэта мясцовасць была зручнай для арганізацыі цэнтры польскай патрыятычнай дзейнасці. Да таго ж, Парэчча звязана грунтовай дарогай з лясной мясцовасцю Друскенікі, якая ў той час была цэнтрам вышэйшага польскага грамадства ў Заходнім краі, а дрымуныя лясны, што цягнуліся тады па абодвух баках чыгункі, паяляліца забеспячэннем паўстанцкай зброі».

— У студзені 1863 года пачалося магутнае паўстанне супраць царызму на тэрыторыі Паўночна-Заходняга краю і суседняй Польшчы. Будучы ўдзельнік рыхтаваўся да яго заагдаў. І сярод тых, хто кіраваў будаўніцтвам Гродзенскага участка Санкт-Пецярбургска-Варшаўскай чыгункі, німа нямала спецыялістаў, якія ўжо ўваходзілі ў паўстанцкую арганізацыю і мелі канкрэтныя заданні. Яны і здолелі «ўцёрці акулары» пецярбургскім будаўніцтвам у Беларусі чыгуначнага вакзала. З пачаткам баявых дзеянняў у яго паміж каннах планавалася размясціць паўстанцкі штаб і шпіталь. Аднак паколькі паўстанне не дасягнула

жаданга размаху і было падаўлена царскімі ўладамі, то Парэчча вакзал гэтай ролі не адыграў. Начальны станцыі і большасць яго падначаленых папоўнілі паўстанцкія атрады, прыхаліўшы з сабой у лес станцыюную касу і ўсё тое, што можна было звесці і знесці.

З аднаго фланга вакзальнага будынка раней, калі праз Парэчча цягнікі хадзілі ў Літву, размяшчаліся мытнікі і памежнікі, а цяпер гэтыя памішанкі арандуецца камбінаў бытавога абслугоўвання і прыватныя прадпрыемствы. З другога фланга — тэхналагічны памішанкі станцыі. А на другім паверсе — кватэры. Пад жыллё пераабсталяваны і будынак былога допа насурава вакзала, па другі бок пудей. Кажуць, што на адной са сценаў там калісыць праглядаўся абрысы варагата, праз які ў допа заходзілі маленькія паравозы — прыкладна такія ж па вышыні, як цяперашнія мікраавтобусы.

Паводле гістарычных крыніц, прывакзальная плошча ў Парэччы некалі была бойкім месцам, куды з'язджаліся на кірмаш сяляне і рамеснікі; шмат тым, у Гродне была пабудавана малюсенькая трохкаласная станцыя. Тое ж самае і на станцыі Лапы. Справа тлумачыцца вельмі проста: гэта мясцовасць была зручнай для арганізацыі цэнтры польскай патрыятычнай дзейнасці. Да таго ж, Парэчча звязана грунтовай дарогай з лясной мясцовасцю Друскенікі, якая ў той час была цэнтрам вышэйшага польскага грамадства ў Заходнім краі, а дрымуныя лясны, што цягнуліся тады па абодвух баках чыгункі, паяляліца забеспячэннем паўстанцкай зброі».

— У студзені 1863 года пачалося магутнае паўстанне супраць царызму на тэрыторыі Паўночна-Заходняга краю і суседняй Польшчы. Будучы ўдзельнік рыхтаваўся да яго заагдаў. І сярод тых, хто кіраваў будаўніцтвам Гродзенскага участка Санкт-Пецярбургска-Варшаўскай чыгункі, німа нямала спецыялістаў, якія ўжо ўваходзілі ў паўстанцкую арганізацыю і мелі канкрэтныя заданні. Яны і здолелі «ўцёрці акулары» пецярбургскім будаўніцтвам у Беларусі чыгуначнага вакзала. З пачаткам баявых дзеянняў у яго паміж каннах планавалася размясціць паўстанцкі штаб і шпіталь. Аднак паколькі паўстанне не дасягнула

жаданга размаху і было падаўлена царскімі ўладамі, то Парэчча вакзал гэтай ролі не адыграў. Начальны станцыі і большасць яго падначаленых папоўнілі паўстанцкія атрады, прыхаліўшы з сабой у лес станцыюную касу і ўсё тое, што можна было звесці і знесці.

З аднаго фланга вакзальнага будынка раней, калі праз Парэчча цягнікі хадзілі ў Літву, размяшчаліся мытнікі і памежнікі, а цяпер гэтыя памішанкі арандуецца камбінаў бытавога абслугоўвання і прыватныя прадпрыемствы. З другога фланга — тэхналагічны памішанкі станцыі. А на другім паверсе — кватэры. Пад жыллё пераабсталяваны і будынак былога допа насурава вакзала, па другі бок пудей. Кажуць, што на адной са сценаў там калісыць праглядаўся абрысы варагата, праз які ў допа заходзілі маленькія паравозы — прыкладна такія ж па вышыні, як цяперашнія мікраавтобусы.

Купі сваё — жыві лепш!

«ПА СВАДНОСІНАХ ЦАНА — ЯКАСЦЬ НЕКАТОРЫЯ НАШЫ ТОВАРЫ ПЕРАЎЗЫХОДЗЯЦЬ ІМПАРТНЫЯ»

Думаецца, нікому не трэба тлумачыць сэнс вядомага ўсім слога «Купілі беларускае». Набываючы айчыныя тавары, мы падтрымліваем не толькі беларускіх вытворцаў, як кажучы, напраму — рублём: падтрымліваем плаціць у бюджэт падацькі, а з іх ужо фінансуюцца шматлікія сферы нашага жыцця. Сродкі ідуць на выплату заробкаў бюджэтнікам, пенсіі, добраўпарадкаванне і г. д. Атрымліваецца, што чым больш мы набываем айчыныя тавары, спажываем паслуг, тым больш адначасова паліпаем і агупны, і ўласны дабрабыт. Вось гэта і будзе прысвечана наша новая рубрыка «Купі сваё — жыві лепш!»

ЯКІМ АЙЧЫНЫМ ТОВАРАМ, ПАСЛУГАМ ВЫ АДАДЦЕ ПЕРАВАГА?

— Як я ўжо выказаўся на старонках «Звязды» — беларускае мастацтва: нашы артысты нчым не горшыя, а часта нават лепшыя за «гастролераў», упэўнены пенсінер з вёскі Гаванічы Чарньскі. Асабіста я люблю балет, у прыватнасці, «Лебядзінае возера», «Шчаўкунчык». Люблю тэатр імв Янкі Купалы, яго пастаўнік «Паўлінак», «Афрыка». Падабаецца мне і наш цырк, зусёды з задавальненнем наведваю яго.

Сакратар Усёбеларускага сельскага Савета Навагрудскага раёна Жанна Аляксандраўна ВЕЖАЛІЦА ўжо ўсё членаў сямі і набыла абыткі ад айчыных вытворцаў «Оціка» і «Марко».

— Вельмі ім задаволены. Як і айчыныя мэбля. Вось нядаўна якраз зярталі ўвагу ў магазіне на мяккія кукты, прыжонкі, шафы — вельмі нядрэнныя, многае спадабалася. Нам, дарэчы, да канца года трэба набыць мэбля і для сельскага Савета. Зразумела, будзем выбіраць айчынае, — гаворыць суразмоўца.

— Я вельмі задаволены праграм для галены з серыі «Фармэн» ад «Белтэкс», падзяліўся з намі начальнік аддзела па продажы заводу «Крышталь» Аляксандр Міхайлавіч

БУТРЫМ. — А гел-душ падыходзіць і для мужчын, і для жанчын. Дарэчы, часам чую, як жонка абмяркоўвае з сяброўкамі айчыныя касметыку, маўляў, крыў дарагавата, затое якасць якая...

Сямі суразмоўцы падабаецца ўвесь спектр малочнай прадукцыі ад «Савушкіна прадукта», цукеркі — ад «Камунаркі» кандытарскія вырабы — ад «Чырвонага харчавіка», хлеббабуначыя вырабы — ад прадпрыемстваў «Мінскхлебпрама». Пра алкаголь і гаворыць не варта, вядома, любімы брэнд — «Крышталь».

— Калі набываем абыткі дадчы, зярталі увагу на «Марко», яшчэ для дзяткі якасныя рэчы прапануе «Маруся», — гаворыць Аляксандр Міхайлавіч. — Калі выбіраць швейныя вырабы, дык адназначна ад «Эліз» Дзяржынскай фабрыкі, блізна — ад фірмы «Серж». Добры посуд і прадметы для інтэр'еру выбірае шклозавод «Нёман», неаблагу мэбля, асабліва з натуральнага шкору — «Пінскдэр». Гэта не толькі маё асабістае меркаванне, але і думкі маіх знаёмых, сяброў. Ведаецца, па шматлікіх групах тавараў — па свадносінах цана — якасць нашы вытворцы, упэўнены, ужо даўно перасякаюць імпартныя рэчы.

А намеснік старшыні Ельскага райвыканкома Іван Васільевіч КАЗАК мала таго, што адзначана падтрымлівае айчынага вытворцу, дык яшчэ аказу-

ся і адданым прыхільнікам прадукцыі найперш місцовых прадпрыемстваў.

— Хлеб наш ельскі, з кіслінак, дык, вельмі смачны, асабліва з баршчом! Малочная прадукцыя ад Мазырскага заводу, тая ж смятанка, лепшая за «Савушкін прадукт!» Садавіну-агародніну набываю толькі ад місцовых гаспадарцаў. Хіба толькі акрамя цытрусавых, бо не растуць пакуль у нас яны (смеюцца). Бо дакладна ведаю, як тая морква, буракі, капуста вырашчана — дзе, з якімі ўгнаеннямі. І кантралюючым органам нашым скажам давяраю, таму не баюся спажываць гэтую прадукцыю. А ў цэлым я вам скажу так: за апошнія пяць гадоў з пункту гледжання на якасць нашы айчыныя тавары палепшыліся на парадкаў.

Зарэ Іван Васільевіч займаецца рамонтам, таму з вяданнем справы даў азіцку рынку будаўнічых матэрыялаў.

— Няма лепшага швіка, чым ад Рэчыцкага метызнага заводу. Вось шкло набываў ад Гомельскага шклозавода — нядрэнная якасць. Мяккую дадоху ку браў ад Асіповіцкага заводу дахавых матэрыялаў. Высокая якасць Аналагічнай прадукцыі з Расіі і Кітая, магчыма, некалькі менш кашуе, але я ўпэўнены ў сваёй. Дарэчы, даччыцца ўсяго беларускага — тут табе і гарантыя, і калі што — абмяняць можна. У Кітай жа прэтэнзію не адрывіш, праўда? — паразважаў Іван Васільевіч.

А напрыканцы дадаў, што касцюмы носяць ад гомельскага «Камінтэрна». І калі бывае ў гэтым горадзе ў камандзіроўцы, абавязкова наведвае фірменны магазін прадпрыемства. Падабаюцца яму і фасон, і крой гэтай прадукцыі.

Сяргей СТАРЫНАЎ.

Ёсць ідэя! ЖАЛЕЗНЫ КОНЬ АД ВЯСКОЎЦА ГУШЧЫ

66-гадовы пенсіянер жыхар Бешанковаў Станіслаў Паўлавіч Гушча выкарыстоўвае самаробны трактар для гаспадарскіх патрэбаў, не адмаўляе ў дапамоце суседзям і знаёмым. Ганарыцца тым, што і бацькі ягоныя, як гаворыцца, — людзі ад зямлі. Родам яны з Шумлінскага раёна з вёскі Мікалаева. Бацька быў і кавалём, і земляробам, маці — палівадом. Дзедзі маюць выдзіну сельскагаспадарчую адукацыю.

Пазнаёміліся мы са Станіславам Паўлавічам злучыўшыся на трактар. Магучыя рухавікі, шасці колёўныя, каб падтрымліваць артыкул па зусім іншай тэме, выкладаю ўбачыць у двары незвычайны трактар. Падшоў да кіроўцы, папрасіў расказаць пра машыну. А ён, на ішчасце, і не адмовіў. Дарчы, адначасна, што раней журналісты не пісалі пра ягоны трактар. Значыць, «Звязда» стала першай, я гэта часта бачыла.

— А што вас зацікавіла? — пытае мяне ўдалічкі нестандартнай машыны. — Ну, трактар, не такі, як астатнія, што стаяць на вытворчым патаку. І ўсё тут. Вельмі добры ён памочнік пры апрацоўцы нашых сямейных 1,5 гектара зямлі. Таксама трымаем карову. Я ёй толькі на зіму тоны тры кармоў трэба. Як жа спраўляцца ўручную? А плаціць за паслугі нейкай структуры — дарога будзе.

Высветлілася, што трактар гэты — вынік творчай тэаічнай работы ажно некалькіх майстроў-самавукаў. — Я гады тры таму купіў машыну ў аднаго віцебскага дзеда. Убачыў адпаведную аб'яву ў бягучым радку па тэлебачанні. Калі не памыляюся, 1

Стаўка разлічваецца, зыходзячы з аб'ёму працы

Як мы паведамлялі раней, жыхары вёскі Граўжышкі Ашмянскага раёна адрасавалі рэдакцыі мноства пытанняў. Адно з іх датычылася мясцовага паштовага аддзялення.

Справа ў тым, што яго начальнік працуе толькі на 0,5 стаўкі, адпаведна, аддзяленне зачыняецца ў 13 гадзін. Але ж у некаторых працаўнікоў рабочы дзень, напрыклад, у настаўніка, медработніка, заканаўчага пазней. І як аплата камунальных паслуг? Дык ці нельга нека прыз вадведзана: можа, перавесці начальніка паштовага аддзялення хоць бы на 0,75 стаўкі, каб яна працавала крыху пазней? — прасілі запыніць.

Паводле слоў начальніка Ашмянскага раённага вузла паштовай сувязі Клемянчына Дробыш, памянёны работнік у Граўжышках працуе на 0,63 стаўкі (5 гадзін 2 хвіліны). Яна разлічана па аб'ёмах працы за 2007 год. Аб'ектыўна па гэтай прычыне стаўку павялічыць нельга.

— Паштовае аддзяленне ў вёсцы працуе з 8 да 13 гадзін. Перасучыць час адкрыцця яго мы таксама не маем права, наколькі існуе распардажэнне аб ранніх тэрмінах даставі пашты, — патлумачыла Клемянчына Леанардаўна. — Калі раней машыны выяздзілі ў раён у 11,30, дык цяпер — у 7,30, а ў 10,30 яны ўжо вяртаюцца назад. У Граўжышках аб'ём пошты адбываецца ў 8,18. Шчыра кажучы, мне не зусім зразумелая просьба выскоўваць павялічыць час працы паштовага аддзялення. Плата за газ і святло ёнчыра ў месціўца дома, ды і камунальных паслуг аплатавацца толькі адзін раз у месяц. У суботу паштовае аддзяленне таксама працуе, калі ў многіх працаўнікоў выхадны дзень. Ды і раіцца, да 8 гадзін, калі ёсць такая асаблівая патрэба, можна пацісьці.

Як дадала напрыканцы Клемянчына Дробыш, калі вясцоўцы ўсё ж перакананыя, што для аплаты розных паслуг ім патрэбна больш часу на працягу дня, варта ўзняць пытанне аб адкрыцці ў Граўжышках аддзялення банка.

Сяргей РАСОЛКА.

«ПРАДПРЫМАЛЬНЫ» ДЫРЭКТАР

Былы кіраўнік паўночна-заходняга прадпрыемства без абсталявання Магілёўскае прыватнае прадпрыемства, якому абласны бюджэт выдзеліў пазыку ў памеры 465 мільёнаў рублёў на набыццё ліній па перапрацоўцы гуматэхнічных аздавоў і на стварэнне 50 працоўных месцаў, у выніку махінацыі дырэктара засталася «на бабах».

Як паведамілі карэспандэнту «Звязды» ў прэс-службе Камітэта Дзяржаўнага супрацоўніцтва па Магілёўскай вобласці разам з упрэжнем па барацьбе з арганізаванай злачынасцю ўстанавілі, што атрыманнае прадпрыемствам грошы праз рахунок шэрагу камерцыйных фірмаў у рэшце рэшт аселі ў кішэнях некалькіх асобаў. Да таго ж, замест новай ліній, якая была аформлена ў заклад вяртанна пазыкі, прадпрыемства па фіктыўных накладных атрымала абсталяванне, што раней працавала: яно, дарчыне, не мела заводскіх нумароў і тэхнічнай дакументацыі. Акрамя таго выстелілася, што прадпрыемства атрымала ў якасці перададзена яшчэ 415 мільёнаў рублёў ад адной з віцебскіх арганізацый за перадачу ёй у лізінг абсталявання на перапрацоўцы гуматэрымалячых аздавоў. Такім чынам, дзякуючы «прадпрымальнасці» былога дырэктара, прадпрыемства засталася не толькі без абсталявання, але і мае і грошай для разліку з віцебскай арганізацыяй.

Цяпер праваахоўнікі вядуць пошук гэтага кіраўніка, у дачыненні да якога ўзбуджаны крымінальны справы.

Ігар ГРЫШЫН.

Аўтарская рубрыка Леаніда Заікі: незалежная экспертыза СЁННЯ САМЫ НАДЗЕЙНЫ ТАВАР — РЕАЛЬНАЯ ЎЛАСНАСЦЬ

Як звычайнаму чалавеку апынуцца ў патрэбныя месцы ў патрэбны час пры падзеле дзяржаўнай уласнасці? На гэта і іншыя пытанні аб уласнасці сёння адказвае незалежны беларускі эканаміст, палітолаг, кіраўнік аналітычнага цэнтру «Стратэгія» Л.Ф. Заіка.

— Леанід Федаравіч, шматгранная праблема ўласнасці толькі паўстае ў поўны рост у грамадстве. Таму адразу прабаачце за доўгае пытанне. Яшчэ адносна недаўна ў сваёй людзей быў невялікі набор асаблівых уласнасці: адзенне, мэбля, праўда, у некаторых дарэчы імпарта, бытавая тэхніка, вельяспед, матыцыкл, машына, вельякоўская хата і ў вельмі абмежаваную кола нашых суйчыннікаў — сціплага дача. Іх уладальнікі ўвогуле лічыліся зможнымі людзьмі. Тагачаснае палітычнае кіраўніцтва рэспублікі ўсяляк супраціўлялася пашырэнню дачна руху, бо на верасе лічылі, што ён стыхійна нараджаў дробнабуржуазныя памкненні ў масах, перахаджаў ім засяродзіцца на будаўніцтве камунізму. Прагу да ўласнага кавалка зямлі і домкі былых вясцоўцаў, якія панахалі ў гарады, спрабавалі змяніць суратамі. Дахадзіла да смешнага. Памятаю, неж прычытай у матэрыялі аднаго з вядомых беларускіх тэатраў прапавоў пры дамах адналічкі і санаторных закласці калектывіна сады і агароды, дзе адпачываючы на тэрмін пачуццў маглі б атрымаць асадоў ад працы на зямлі.

Цяпер усё змянілася. Сёння многія сталі ўласнікамі чаго-небудзь, а асабліва здольныя нашы суграмадзяне гаспадарамі дарэчы іншамарак, загарадных шыйкоўных катэджаў, замежных нерухомацці, акцый банкаў і прадпрыемстваў, якія прыносяць сацідны даход. Але іх чамусьці не вельмі любяць у народзе, лічаць «дрэннымі хлопцамі». Пакуль сур'яны ўласнасцю валодаюць вельмі нямногія. Адсюль пытанне: інстытут уласніка сфарміраваўся ў нас?

— Не. Для гэтага патрэбны час. Уласнасць — гэта адначасова і юрыдычная катэгорыя, і эканамічная адносіны. Можа быць асаблівая ўласнасць: кватэры, дамы, машыны, яхты і самалёты. Ёсць яшчэ і асацыяваная ўласнасць: заводы, фабрыкі, канцэрны, іншыя прадпрыемствы. Існуе і сумесная ўласнасць. Уласнасць заўсёды звязана з уласнікам. Увогуле ўласнасць можа быць і нацыянальнай, і замежнай. Усе гэтыя віды ўласнасці аб'ядноўвае адно — права валодання і кантролю канкрэтнага чалавека-ўласніка ці іх групы за пэўнымі актывамі.

Пытанні ўласнасці, хачу зазначыць, заўсёды няпростае. Мы ў сабе пакуль больш-менш разабраліся з уласнасцю на кватэры. І гэта заканамерна, бо на ўсёй постсаветскай прасторы ды і ў многіх краінах Еўропы гадоўным предметам працуе прыватнасці буды жылля. Бо ў ёй удзельнічалі амаль усе. А вось прамысловую ўласнасць дзялілі далёка не ўсе. Пераважна прадстаўнікі палітычнай і гаспадарчай наменклатуры, якія былі бліжэй да яе. Расія і Масква, Украіна і Кіеў — ярыя адрасы і прыклады гэтага падзелу прамысловой ўласнасці. Там напярэдадні прыватнасці гэты варыянт вельмі шмат прыгожы і абнадзейваючы простых людзей слоў. Але ў рэшце рэшт уласнікам выйшлі ўласнасці аказаліся не рабочыя і радавыя служачыя, настаўнікі і ўрачы, а тыя нямногія «часцілічкі» з ліку кіраўнікоў прадпрыемстваў і ўплывовых на той час чыноўнікаў рознага калору.

— Карачэй, тыя, хто апынуўся ў патрэбныя месцы ў патрэбны час і прыхалілі самыя смачныя кавалкі ўласнасці. Беларусь, здаецца, пашанцавала пабегнуць такога шчасця. Аднак час ад часу ўнікаюць чуткі аб планах правядзення маштабнай прыватнасці, а не той, што нам некалі прапанавалі за чакі «Маёмасць». Ці варта рабіць гэта сёння?

— Мне думаецца, што зараз ды і ў бліжэйшыя год-два не самы лепшы момант для продажу нашых прывабных іншаземцам прадпры-

емстваў. Глэбальны фінансавы крызіс не ўгайманы, больш за тое, ён не дагнэў яшчэ піку падзення. І за папяроявыя грошы, якія невядома што чакае, аддаць лепшае з нашай прамысловасці, было б, як мінімум, недальнабачна.

Беларусь засталася адзінай у Еўропе краінай, дзе не падзелена ўдзельная дзяржаўная ўласнасць. Мы ў пэўным сэнсе з'яўляемся Кляндіякам для чынячства на руку марксамэнцаў і дзялкоў. Невыпадкова да нас з-за мяжы едзе нямола людзей, якія гучна называюць сябе «інвестарамі». Прычына — уласнасць, якую можна выраць за адносна невялікай грошай і потым з вельяварнай выгадай прадаць.

Гэтыя людзі маюць багаты вопыт «вырашчвання» гаспадарчых пытанняў з чыноўнікамі, уменняў і рабіць прапановы, ад якіх цяжка адмовіцца. Таму нават і прэзідэнту з яго магчымасцямі цяжка змагацца з гэтай нававай, калі то там, то тут куплюць чыноўнікаў. Гнаць у шую труба такіх «інвестараў».

— Ці можна ўвогуле зрабіць прыватнасцю больш-менш справядлівай, калі загадзя грунтоўна і ўсебакова падрыхтаваць?

— Не думаю. Калі быць сумленным, то не. Ужо не атрымаецца з чыстага ліста правядзенне прыватнасці, бо пайшлі яе ценявыя працы. Вось прыклад з афішынных крыніц. «Дрэнныя хлопцы» нейкім чынам здолелі ў цэнтры Мінска каля ЦУМа выкупіць вытворчасць памшканані з выкомай на праспект па 600 долараў за квадратны метр, а потым перапрадалі іх за дзве з нечым трыста долараў. Гэту аперацыю тасячкова праверылі малавядомая расійская фірма. Пад Палодкам нейкіх спрытных наблілі судзельныя вельякі вытворчы корпус усяго за 20 тыс. долараў ЗША. Таксама не зусім зразумелая вальтузна ідзе вакол гадзінікавага заводу «Прамень», які, па воль лёсу, знаходзіцца ў цэнтры сталіцы.

— Але гэта, відаць, адзінка вельякіх выпадкі карупцыі, якая ёсць у кожнай краіне?

— Спраўды, цяпер тыя, амаль на пустым месцы ўздзімаюць

беларускую прамысловасць, узводзіў у 60—80-я гады мінулага стагоддзя

гіганты айчынай індустрыі, у тым ліку і заводы цяпер вельмі рэнтабельнага нафтахіміа, кажуць, не працуюць яе? Апошнім часам давядзіцца чуць, што падпрымальныя расціне ў масавым парадку набываюць кватэры, дамы, зямельныя участкі ў найўніх беларусі. Ці так?

— Гэтыя чуткі моцна перабольшаныя. Нашы эканамісты займаліся ацэнкай рынку нерухомацці і ўплыву на яго расіян. Так, яны набываюць у нас нерухомацць, але не ў пагражалых для краіны маштабах.

— Рызкую паказацца пафасным, але здаецца, што адно з карзных пытанняў нашай рэчаснасці — гэта пытанне ўласнасці. Уласнасць, дакладней, яе памеры, усё больш сацыяльна падзяляюць людзей. Тыя і ях сем'і, хто ў свой час, як гаворыцца, «не разгубіўся», «зрадуеў час», жыўчы нябогачы, і гэта вельмі мякка кажучы. Як зрабіць так, каб уласнасць не была вельякам разладу, а вынікамі прыватнасці. А ў гэтай катэгорыі, па маім назіранні, вельякі апетыт на дзяржаўную ўласнасць.

— Гэтыя шлах мінімізацыі настустваў — адкрыты продаж акцый прыватнага прадпрыемства для ўсіх ахвотных. Гэта павінна быць публічным працэсам і, магчыма, з удзелам падатковых органаў. Каб не атрымаўся так, што сіпільны чыноўнік з зарплатай няхай утрыа большай за сярэднюю ў краіне не выклад за пакет акцый 100—200 тысяч долараў. Чаму б органам не пацікавіцца: адкуль грошы, таварыш? Вось калі ў нас пачнецца закупаўся дзялябо прамысловой ўласнасці і зямлі, то паглядзіце, як з'явіцца шмат «дрэнных хлопцаў».

— Давецца паглядзім на праблему з іншага боку. А як звычайнаму чалавеку не ўпусціць тама сваю ўласнасць, не прадаць яе? Гэтыя чуткі моцна перабольшаныя. Нашы эканамісты займаліся ацэнкай рынку нерухомацці і ўплыву на яго расіян. Так, яны набываюць у нас нерухомацць, але не ў пагражалых для краіны маштабах.

— Рызкую паказацца пафасным, але здаецца, што адно з карзных пытанняў нашай рэчаснасці — гэта пытанне ўласнасці. Уласнасць, дакладней, яе памеры, усё больш сацыяльна падзяляюць людзей. Тыя і ях сем'і, хто ў свой час, як гаворыцца, «не разгубіўся», «зрадуеў час», жыўчы нябогачы, і гэта вельмі мякка кажучы. Як зрабіць так, каб уласнасць не была вельякам разладу, а вынікамі прыватнасці. А ў гэтай катэгорыі, па маім назіранні, вельякі апетыт на дзяржаўную ўласнасць.

— К. Маркс і Ф. Энгельс пісалі разумнае рчы, дарчыне, значна часцей, чым многія пішучы і гаворачы сёння. У прыватнасці, класікі гаварылі аб эфектыўнасці працоўнай ўласнасці, набываў сваім малельм. На мой погляд, слухны тэзіс. І нам варта было б заахвочваць стварэнне ўласнасці ва ўсіх. Працэс паступовага з'яўлення ўласнасці ў асобаў наёмнай працы для нас нават больш актуальны, чым правядзенне сумленнай прыватнасці. Праз гэта прайшлі ўсе развітыя краіны. Іх вопыт з улікам нацыянальных асаблівасцяў даў бы плён, садзейнічаў выпрацоўцы механізму ўзнікнення класа ўласнікаў, якім было б што страчыць і чым даражыць. Краіна ад гэтага толькі выйграе б.

Гутарыў Леанід ЛАХМАНЕНКА.

На скрыжаванні думак КАБ ПЕРШЫЯ НЕ СТАЛІ АПОШНІМІ

Планы па рэканструкцыі будынка Купалаўскага тэатра супалі з ініцыятывай творчай рэканструкцыі

Яна сыходзіла «знізу». Гэта той самы выпадак, калі «нізы» не хочучы быць вінікмі, тым больш, што ў тэатры працуюць адораныя прыродой людзі, якія хочучы — і маюць на гэта права — не проста выходзіць на сцэну ў спектаклях, а мець дачыненне да мастацтва. Яны ўзялі сваё набаўляе пытанні на сцэне, нагодзі для якога стала адмена спектакля «Дзіўная місіс Свідж» Аляксандра Гарцуева. Але за адносінамі да працы аднаго актёра праглядзілі іншыя праблемы, больш глыбокія, якія тычыліся творчага стану тэатра. І прарвалася... Кожны мо выказацца, а некаторыя нават зрабілі гэта раней, у пісьмовым выглядзе, вызначыўшы сітуацыю ў тэатры як «творчы крызіс».

Гэта Першая сцэна краіны... Сапраўды лепшая, на мой погляд. Скажу гэта і зараз, пасля таго, як прэзідэнт да тэатра дзе і як толькі ні абмяркоўвае іду. І ў гэтым няма нічога дрэннага: глядчыне, якія любяць тэатр, хочучы бацьчы сваёй нацыянальна тэатр не шаргаваем, а ўзорным. І таксама маюць на гэта права.

Устадава, у які з беларускіх тэатраў я найчасцей хадзіла? Сюды. У апошнія 15 гадоў не пралукала ніводнай прэм'еры. З розным па-

развіваецца, і людзі чамусьці не хочучы быць проста выкаўцамі... Можна спрачацца па спектаклях: хтосці будзе лічыць адзін спектакль Раеўскага добрым, хтосці — не. Хтосці скажа, што гістарычная тема павінна быць на сцэне — і я з ім пагаджуся: аба-вяскова. Хтосці адказа, што беларуская гісторыя варта больш магутнай падтрымкі — і тут я не буду спрачацца. Яшчэ нехта будзе сцвярджаць, што гледчага трэба выхоўваць прыкладамі выдатнага мастацтва, здзіўляючы пошукімаі новых формай, эксперыментамі, рэчымі наперад — і на сто працэнтаў «за»! І калі чую, што артысты свай дар лепей працягваюць у таленавітых пастаноўках — зусім не сумняваюся. Як і іншыя гледчаны, я магу выказаць толькі суб'ектывныя меркаванні. А вось асобы, якія па той бок сцэны, адчуваючы, ведаючы, баючы усё іншак. Няма падставы ім не давярца. І калі ў іх узнікаюць у нечым сумненні — то гэта сур'ёзна. Іх дакладна трэба падтрымаць, каб яшчэ праз дзесяць гадоў усё не паўтарылася зноў новай хваляй актёрскіх эмоцый. Іх не проста трэба пацьці. Патрэбныя канкрэтныя дзеянні, якія б супакоілі і тых гледачоў, якіх вельмі хваляе будучыня тэатра, які нацыянальна не толькі па статусу — ён вызначае творчы калор.

Мікалай КІР'ЧЭНКА стаў генеральным дырэктарам Нацыянальнага акадэмічнага драматычнага тэатра імя Янкі Купалы тры гады таму, але адказаў «за тэатр» цяпер прыходзіцца меваць знізу.

— Ці ёсць роля, пра якую вы заўсёды марылі?

— Так, ёсць. У творы румынскага аўтара «Безыменная зорка». Тут бы я хацела сыграць, таму што гэта пра чалавечую душу. Вы ж бачылі філм з Варшавскай і Касталеўскай. Там жа не яна зорка, а ён, гэты сціплы чалавек, які марыць і імкнецца нешта спасцігнуць, і пра якога ніхто не ведае. Такіх шмат, на жаль...

— Аднак вы паспрабавалі сябе ў рэжысуры...

— Але цікавае ў тэатры да сваёй рэжысёрскай працы не адчула. Усё выглядала так, быццам бы нічога не адбылося. Ніхто мне нічога не скажаў, не паіраў. Але так хацелася пачуць нейкія словы з боку вопытных калег, заўвагі, адчужы падтрымку. На мастацкім савеце нейкія словы прагучалі, але тады меркаванні падзяляліся. Больш стала частка вызвалася супраць яго, а больш маладая — за тое, каб выпусціць. У выніку спектакль «Варшаўская мелодыя» ідзе на «Малой сцэне», пакуль яго ніхто не зныў. Людзі на яго ходзяць.

— А потым вы хацелі што-небудзь ставіць?

— Так, я хацела б звярнуцца «Каменны анёл» паводле Марыны Цвяткавай. Я ў мінулым сезоне рэпетыравала з актёрамі. Шмат было душэўных выдаткаў — маіх, актёрскіх. Мы рэпетыравалі на энтузіязме, не было дзе прытуліцца. Праўда, з дазволу дырэктара нам давалі сцэну на 20 і 10 дзён. Але мы так і не звярнулі працу. Яна асабліва нікому не была патрэбна — там былі занятыя не толькі Купалаўскія артысты.

— Калі вы пісалі гэты ліст, то, верагодна, бачылі нейкі вынік для сябе і для тэатра?

— Я пісала ліст, кудыч, да тэатра. На жаль, каб я не пачуў у тэатры, трэба было звяртацца вышэй. Пісала дзеля таго, каб прачулася ініцыятыва знізу. Каб актёры не плылі на чырніна, а зразумелі, што змяніць нешта вакол сябе можна толькі змяніўшы сябе.

Тэатральная інтрыга закруцілася пасля выхаду дэтэктыва ў пастаноўцы Валерыя Раеўскага «Ядвіга».

Фота Аляксандра ДЭМТРЫЕВА.

Тэатр — усё-такі рэжысёрскае мастацтва. Самыя лепшыя тэатры свету трымаліся і трымваюцца на аўтарытэце рэжысёра, на доверы да яго з боку трыбуны. Ды і ў тэатры імя Янкі Купалы з'яўляюцца спектаклямі, зробленымі з пачуццём мастацкага густу, з адчуваннем часу і чалавечай душы. І хачу спадзявацца, што будучы дачэй — над імі будзе жаданне несці нешта новае. Спадзяюся, прагучаць прапановы ад рэжысёраў, наконнт развіцця і перспектывы тэатра, які не хоча таптацца на месцы. І самыя разумныя з гэтых прапановаў стабун асновай для спраў. Няхай здарыцца праблема Купалаўскага тэатра выйшлі на паверхню праз дзеянні актёраў (так скапалася). Але творчыя задачы ставіць рэжысёр, рэжысёр стварае (ці не) яшчэ і агучны дух калектыва. Яны нібыта застыў у разгубленасці і чакае, які будзе вынік працы да чыршцы.

— Але ўвага засяроджвалася на творчыя праблемы.

— Удалыя ці няўдалыя спектаклі могуць здарыцца ў любым тэатры. Але ж у гэтым сезоне ў нас было прыкметна праца. «Дзеці Ванюшына» я лічу моцным спектаклем — па рэжысуры, і актёрскія працы добрыя. Яшчэ ёсць «Пінская шхалта» — не так ужо і дрэнна ўсё. Гэта не спроба згладзіць вузлы. Яны ёсць. Як ёсць не вельмі удалыя пастаноўкі. Колькі мы ўзялі пытанне наконнт «Слугі двух гаспадароў», каб умяшаліся і паглядзелі яшчэ да выхаду, ці трэба будзе вынік працы да чыршцы.

Цяпер я чакаю расшнана ад мастацкага кіраўніка, які кіруе тэатрам у адрозненне ад мяне 35 гадоў?

— Яго раішчыя вы чакаеце?

— Каб было дакладна сфармулявана, што трэба рабіць зараз, як трэба вырашыць пытанне занятасці актёраў. Як будаваць рэпертуарную палітыку. Нам трэба ўпарадкаваць афішу, таму што не могуць 36 спектакляў якасна эксплуатавацца. Гэта пытанне ўвесь час завісала, а колькасць спектакляў прыбавлялася. Актёры скардзцяць, што іграць выпадае раз на два месяцы. Лепш рэгулярна іграць 20 спектакляў, але ясна.

— Што вы адкажыце артыстам, калі яны заўтра пачнуць пятацця, што зроблена, каб вырашаліся нашы праблемы?

— Я павінен прабаваць рашуць — што я і зраблю — ад мастацкага кіраўніка перспектыву спраў, дзеяннў, каб паправіць становішча. А для сябе я рашэнне прыняў.

— Ці будзе варыянт пошучу раішчыні абмяркоўвацца з усім калектывам?

— Думаю, што мы павінны вызначыцца і яшчэ правесці адзін сход, каб абмеркаваць і нешта ўзгадніць з калектывам.

Ларыса ЦІМОШЫК.

НА СЁННЯ У ШТАЦЕ ТЭАТРА ПРАЦЮЮЦЬ РЕЖЫСЁРЫ: Валерыя РАЕЎСКІ. Выпускнік Беларускага дзяржаўнага тэатральна-мастацкага інстытута 1967 года. Народны артыст Беларусі, у 2004 годзе быў ўзнагароджаны Орданам Франціска Скарыны. Стварыў больш за 35 спектакляў. У апошнія гады — «Князь Вітаўт», «Чорная панна Нясвіжа», «Вечар» (паводле А. Дударова), «Чыцька» паводле Гоголя, «Зрык ХІМ» паводле Стрындберга, «Ядвіга» (А. Дудароў), «Міхал САВІЦКІ». Скончыў Беларускаю акадэмію мастацтваў у 1993 годзе, з 1993-га ў штаце тэатра. Стваральнік монаспектакля «Беларусь у фантастычных апаўдзненнях» паводле Я. Баршчэўскага. Акцёрскія пастаноўкі спектакля «Балада пра каханне» паводле В. Быкава. Да 125-годдзя ў дзень нараджэння Янкі Купалы стварыў спектакль «Сны аб Беларусі» (паводле Ул. Караткевіча). Аляксандр ГАРЦУЕЎ. У 1980 годзе скончыў актёрскае аддзяленне БДТМ. У 1996-м атрымаў «Хрустальную вкветку» за дэбют у рэжысуры са спектаклем «Крывавая Марыя» (Д. Бойка). Вучыўся ў Расійскай акадэміі тэатральнага мастацтва, стажыраваўся ў Л. Хейфеца. Рэжысёр спектакляў «Кім» (А. Дудароў), «Вона, прыніцца Бургундска» (В. Гамаровіч), «Маэстра» (М. Ладо), «Дзеці Ванюшына» (С. Найдзёнаў).

ПАКЛАЎ КЛЮЧ ДЛЯ ЗЛАДЭЯЎ

Пенсінер з в. Альгомель Столінскага раёна вярнуўся дамоў і застаў там дзвюх жывчын — старэйшай ужо пад шэсцідзесяць, а другая была намога маладзешка.

Няпрошанае гоці паслелі ўкраці 15 тысяч расійскіх рублёў. Жанчыны адчынілі дзверы ключом, які гаспадар хаваў у дамоўным месцы.

Следства ўстанавіла, што грошы выкралі жыхаркі г. Калінкавічы.

Сымон СВІСТУНОВІЧ.

ОАО «Полимер» (Продавец) совместно с КУП «Минский областной центр учета недвижимости»

ПРОВОДИТ ОТКРЫТЫЙ АУКЦИОН

по продаже кирпичного цеха, расположенного по адресу: Лунинецкий р-н, д. Намокрово, ул. Намокровская, 20, в составе: печь (кирпичный цех) общ. пл. 723 кв.м, гаражи кирпичного цеха (общ. пл. 196,4 кв.м), навесы арочные (2 ед. общ. пл. 129,7 кв.м каж-дый), навес (кирпичный цех) общ. пл. 115,7 кв.м, баня кирпичного цеха (общ. пл. 58,5 кв.м), бытовое корпус (общ. пл. 38,4 кв.м), навесы для сушики кирпича 8 ед. (общ. пл. 765,1 кв.м, 705,8 кв.м, 705 кв.м, 591,7 кв.м, 490,5 кв.м, 447,3 кв.м, 324,1 кв.м, 704,1 кв.м), завб с воротами (металл), трансформаторная подстанция, глинопопалатель, пресс СМК-435, люлечный конвейер, станок для резки кирпича. Начальная цена с НДС (снижена на 20 %) — 296 527 000 бел. руб. Площадь земельного участка — 2,8330 га. Подробное извещение опубликовано в газете «Звязда» от 14.08.2008 г. Аукцион состоится **04 ноября 2008 г.** в 12.00 по адресу: г. Минск, ул. Чакалова, 5, к. 321. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по **03 ноября 2008 г.** до 17.00 по адресу: г. Минск, ул. Чакалова, 5, к. 326.

Контактный телефон (8017) 224 61 34.
Сайт в интернете: www.rlt.by

УНП 690324015

УП «Минский городской центр недвижимости»

ПОВТОРНО ПРОВОДИТ ОТКРЫТЫЙ АУКЦИОН

по продаже имущества, обращенного в доход Республики Беларусь:

Лот № 1 — квартира № 25 и квартира № 26 (объединенные в одну квартиру общей площадью 153,5 кв. м, жилой площадью 108,1 кв. м.), расположенные по адресу: г. Минск, проспект Независимости, д. № 76а. Начальная цена — 561 718 000 белорусских рублей.

К участию в аукционе допускаются юридические и физические лица, предоставившие организатору аукциона следующие документы:

заявление на участие в аукционе; заявление об ознакомлении с документами, продаваемым имуществом, условиями проведения аукциона; нотариально заверенные копии учредительных документов и свидетельства о регистрации (для юридических лиц); соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона (в двух экземплярах); заверенную банком копию платежного поручения, подтверждающего внесение задатка; а также иные документы в соответствии с условиями проведения аукциона.

Победителем торгов признается участник, предложивший наивысшую цену за продаваемый объект. Порядок проведения торгов указан в условиях проведения аукциона.

Задаток в размере 56 000 000 белорусских рублей перечисляется на расчетный счет УП «Минский городской центр недвижимости» № 3012024570010 в филиале ОАО «БПС-Банк» по Минской области, г. Минск, код 153001331, УНП 190398583. Оплата объекта осуществляется в течение 2 месяцев и 25 календарных дней с даты проведения аукциона. Аукцион состоится **27 октября 2008 года** в 15.00 по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционов. Заявления на участие в аукционе и необходимые документы принимаются по **24 октября 2008 года** до 16.45 по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. № 6.

Телефон для справок: (017) 227 48 36.

УНП 190398583

ОАО «Белтрубопроводстрой»

Извещает своих акционеров, что выплата дивидендов по итогам работы Общества за 3 квартал 2008 года будет осуществляться по адресу: г. Минск, ул. Богдановича, 129 и почтовыми переводами.

Справки по тел.: (017) 334 30 31, 334 34 74.

УНП 100364117

Згублена пасведчанне на права галавання на імя Мархоты Ягора Іванавіча лічыць несправядлівым.

Меркаванне спецыяліста

ДЗЕЦЯМ ДА 3—5 ГАДОЎ ВЫДАЛЯЦЬ МІНДАЛІНЫ НЕ РЭКАМЕНДУЕЦА

Гэта адзначыў намеснік галоўнага ўрача па медыцынскай часці Рэспубліканскай клінічнай балёнцы паталогі сляхту, галасы і мялнення Дзмітрый Затака.

Ён патлумачыў, што выдленне міндалінаў праводзіцца строга па паказаннях пры дэкампенсаванай форме тэнзітаў. Ад кампенсаванай яна адзначаецца тым, што акрамя м'ясцовых прымет — пробаў, пацярпення міндалінаў, выяўленых лімфавузлаў — у хворых высокая тэмпература, прысутнічаюць прыметы інтэлексуальнага арганізма. Прычым ангіны пры дэкампенсаванай форме здарожжа часта і даюць ускладненні на сэрца, ныркі або лёгкія.

«Але ў маленькіх дзяцей практычна не сустракаецца такой формы, пры якой аперываць трэба тэрмінова. Паспешлівае хірургічнае ўмяшанне для зручнасці малаго можа толькі нашкодзіць яму. Калі час яшчэ ёсць, лепш даць дзіцяці падарсца», — лічыць Дзмітрый Затака. Тым больш што міндаліны адгрываюць не апошняе ролю ў імуннай абароне арганізма: уса лімфатычная тканка створана для барацьбы з мікробамі, якія паступаюць з навакольнага асяроддзя, таму для дзіцяці вельмі важная навука ўсіх лімфатых органаў, у тым ліку і міндалінаў.

Паводле слоў медыка, дзеці часцей за выдленне міндалінаў праводзяць тэнзітамі, або і падрэзанне, але практыкуюць гэты метад пры рэзім павелічэнні міндалінаў. Гэта значыць тэнзітамі — не той метад, які дапамагае маленькаму пацыенту захаваць на тэнзіт. Падрэзанне праводзіцца пры гіпертэраміі міндалінаў, калі папярэня пры пераждкажочы чалавеку дыхаць.

Галоўны пазаштатны отарыналарынголог Міністэрства аховы здароўя Людміла Макарына-Кібак расказала, што выдленне міндалінаў — нескладанае хірургічнае ўмяшанне, выконваецца ў большасці выпадкаў пад агульным наркозам, дзецім — толькі пад агульным наркозам. «Каб пазбегнуць цяжкіх ускладненняў, міндаліны лепш выдзяляць як дарослым, так і дзіцяці, але толькі пры ўсім наборе строга паказанняў», — адзначыла Людміла Макарына-Кібак. Часта гавораць, што з часам дзіця «перарастае» хваробу: хвароў на ангіны часта і раптам папярваўся. Але ўрач назвала гэта зацішка ўяўнай уданай. Арганізм у нейкі момант проста перастае разгавяць на ўзбуджаліна хваробы, але з часам які-небудзь унутраны орган можа працігналізаваць пра наступствы працысаў у арганізме.

БЕЛТА.

ЮБІЛЕЙНЫ ЭКЗЭМПЛЯР — У ПАДАРУНАК

Гэтымі днямі на прадпрыемстве «Марко», якое ўжо больш за паўста дзесяці гадоў «прапісана» ў Віцебску, адбылася знавава падазе: з заводскага канвеера сышла 20-мільённая пара абутку.

Прышліся яны на шыкоўныя жаночыя боты. На СТАА «Марко» выраслі, што гэты юбілейны экзэмпляр будзе ўпакаваны ў звычайную каробку, у якую будзе змешчаны купон з надпісам «Падарунак», і адправацца абавязкова на беларускі рынак. Шчаслівых ахаражцаў той пакупнік, які атрымае на рукі гэтыя боты — яны будуць уручаны чалавеку бясплатна ў якасці падарунка.

Фота Юлія ПІСЦІЖА

Упакоўчыца Вольга МІХАЛАЧКІНА брала ўдзел у выпуску 15-мільённай пары абутку. Сёлетэ я ён пашчасціла выканаць фінальную аперацыю выпуску 20-мільённай пары — упакаваць абутак і ўклаці ў скрынку прыёмнае для пакупніка паведамленне.

На сустрыку з журналістамі, прысвечанай гэтай святочнай падазе, генеральны дырэктар СТАА «Марко» Мікалай Мартынаў адзначыў, што цяпер прадпрыемства ідзе значна большымі крокамі да нарошчвання аб'ёмаў вытворчасці высока якаснага скурнага абутку. Калі раней, падкрэсліў Мікалай Васільевіч, фабрычныя магчымасці дэваліравалі выпускі 500—700 тысяч пар абутку штогод, то цяпер яны павялічыліся ў разы і сёлетэ павінны скласці каля 3 мільёнаў пар. Крайнік СТАА «Марко» ўпэўнены, што гэта не можа. Пры навукаці адпаведных спецыялістаў і вытворчых працоўшчых у будучым можна нарасіць штогадова выпуск чаравякаў, ботаў, спартыўнага абутку да 5-7 мільёнаў. А значыць, чарговую юбілейную пару можна будзе «сустракаць» зусім хутка.

Уладзімір ЗДАНОВІЧ, г. Віцебск.

ТРАНСПЛАНТАЛОГІЯ НЕ МОЖА РАЗВІВАЦЦА БЕЗ ПАДТРЫМКІ ГРАМАДСТВА

Вострая тэма

Вядучыя трансплантолагі з Беларусі, Расіі, Германіі, Літвы і Вялікабрытаніі сабраліся ў Мінску, каб узяць удзел у міжнароднай навука-практычнай канферэнцыі «Стан і перспектывы трансплантолагіі», якая адбылася ў Нацыянальнай акадэміі наву.

Як заўважыў у сваім выступленні галоўны пазаштатны трансплантолаг Міністэрства аховы здароўя Рэспублікі Беларусь Анатоль Ус, трансплантолагіі — своеасабылы індэксатар урочна развіцця сістэмы аховы здароўя любой краіны. Фактычна гэта вяршыня тэхналагічных дасягненняў у медыцыне. Пачатак эры трансплантолагіі быў пакладзены ў другой палове 50-х гадоў XX стагоддзя, калі былі здзейснены першыя трансплантатычныя ныркі. У 60-х гадах пачалі ажыццяўляцца аперацыі па трансплантатычнай печані, падстраўнікавай залозы і сэрца. А сёння практычна не засталася сфераў у медыцыне, дзе б не прымяняліся трансплантатычныя тэхналогіі.

У Беларусі першая перасадка ныркі была здзейсненая яшчэ ў 1970 годзе на базе 4-й мінскай клінічнай балёнцы. У лепшыя часы ў нашай краіне транспланталогія валдала да 100 нырках у год, але, напрыклад, у 2005 годзе было зроблена толькі 8 аперацый па перасадцы ныркі. Сёння медыкі з жахам прыгадваюць «справу маскоўскага трансплантолага», якая атрымавала шырокі рэзананс у райкісісі СМІ ў 2002 годзе і пацягнула за сабой рэзкі спад транспланталагічнай актыўнасці не толькі ў Расіі, але і ў Беларусі.

Прычынай заняпаду трансплантолагіі было ў поўнай ступені недаацэннае і незаконнае ўжыванне ў краіне ліцэнзаваных фармулёўкі, а таксама негатыўнае стаўленне грамадства да праблем трансплантатычнай усеіх постсаветскай прасторы.

Між іншаго, кожнаму з нас зусім не паходзіць задумвацца, а ці застрахаваны мы ад таго, каб таксама не трапіць у ліст чаткаў людзей, жыццё якіх залежыць ад трансплантатычнай і пошукі донарскага органа? Згодна з дадзенымі даследавання, праведзенага групай экспертаў у ЗША, разлікавая па трэба ў трансплантатычнай органы на 1 мільён насельніцтва выглядае наступным чынам: патрэба ў нырках — 74,5; сэрцы — 67,4; печані —

ТРАПІЎ У ВОГНЕННУЮ ПАСТКУ

Неасцярожнасць з агнём донора абышлася тром маліччавымі навука, якія трапілі ў вогненную пастку.

Здарэнне адбылося каля шасці гадзін вечара ў доме 76-гадовага пенсіянера, дзе разгарэўся пажар. У выніку ў агні загінулі гаспадар і яго 52-гадовая сяброўка, а іх госьць — 52-гадовы мужчына — з анёміка змешчаны ў балёнцы.

Дзмітрый СТАНКОВІЧ.

Дарэчы, эксперты Сусветнай арганізацыі аховы здароўя прышлі да высновы, што эфектыўнае асабнае фінансавыя сродкі можа быць дасягнута пры выкарыстанні ў цэнтры не менш як чатыры-пяць трансплантатычных тэхналогій, а колькасць трансплантатаў у клініцы павінна быць не менш за 100 у год.

У Беларусі з насельніцтвам каля 10 мільёнаў чалавек трэба праводзіць не менш як 500 усіх арганых трансплантатычных штогод.

У Беларусі з насельніцтвам каля 10 мільёнаў чалавек трэба праводзіць не менш як 500 усіх арганых трансплантатычных штогод.

У трансплантолагаў, якія займаюцца выратаваннем жыцця, павінна быць упэўненасць, што грамадская думка — на іх баку.

Як вядома, сёння на базе шматпрофільнай клінічнай балёнцы № 9 горада Мінска ствараецца Рэспубліканскі цэнтр трансплантатычнай органы і тканак, які ў поўнай ступені будзе адпавядаць рэкамендацыям экспертаў АС і Сусветнай арганізацыі аховы здароўя. У ліпені 2007 года ўступіў у сілу новы Закон Рэспублікі Беларусь «Аб трансплантатычнай органы і тканак чалавека». Гэта адзіны з самых прагрэсіўных законаў не толькі ў СНД, але і ў Еўропе, дзякуючы якому беларуская трансплантолагія зможа выйсці на новы, больш якасны ўзровень свайго развіцця. У асноўным закона былі пакладзены прынцыпы згоды, якая значна, што калі чалавек пры жыцці не выкарыстаў свайго стаўлення да выкарыстання сваіх органаў пасля смерці для трансплантатычнай іх хвораму чалавеку, значыць, ён дае згоду на донарства. Таму, хто не падтрымлівае прынцыпы згоды і не хоча аддаваць свае органы пасля смерці, прадастаўляюцца магчымасці выказаць сваё жаданне пры

жыцці, пры гэтым сваякі маюць права выказаць волю памерлага і забараніць вымаць яго органы пасля наступлення смерці. У шэрагу еўрапейскіх краін (Аўстрыя, Бельгія, Францыя, Польшча, Фінляндыя, Венгрыя і г.д.), як і ў Беларусі практыкуюцца абсалютная мадэль прэзумцыі згоды. І менавіта ў гэтых краінах актыўнасць транспланталагіі значна вышэйшая.

Відоваю адно — патрэба ў донорскіх органах сёння наамаго больш, чым колькасць здзейсненых перасадкаў. Трансплантатычна — надзвычай складаная праблема ў плане этыкі і маралі. Гэта фактычна адзіная галіна медыцыны, якая не можа развівацца без удзелу грамадства, у прыватнасці, без яго падтрымкі. У многіх краінах узровень развіцця транспланталагіі ў значнай ступені залежыць ад рэлігійных поглядаў. Між іншым, дзяленню гемадыялізу, гастрэнтраэлагіі, кардыялагіі, гематалогіі і г.д. Прыкладна можа служыць Іспанія, дзе праблема лячэння нырковай, ячёнкавай, лёгачнай і сардэчнай недастатковасці вырашаецца галоўным чынам за кошт трансплантатычнай органы.

Як вядома, сёння на базе шматпрофільнай клінічнай балёнцы № 9 горада Мінска ствараецца Рэспубліканскі цэнтр трансплантатычнай органы і тканак, які ў поўнай ступені будзе адпавядаць рэкамендацыям экспертаў АС і Сусветнай арганізацыі аховы здароўя. У ліпені 2007 года ўступіў у сілу новы Закон Рэспублікі Беларусь «Аб трансплантатычнай органы і тканак чалавека». Гэта адзіны з самых прагрэсіўных законаў не толькі ў СНД, але і ў Еўропе, дзякуючы якому беларуская трансплантолагія зможа выйсці на новы, больш якасны ўзровень свайго развіцця. У асноўным закона былі пакладзены прынцыпы згоды, якая значна, што калі чалавек пры жыцці не выкарыстаў свайго стаўлення да выкарыстання сваіх органаў пасля смерці для трансплантатычнай іх хвораму чалавеку, значыць, ён дае згоду на донарства. Таму, хто не падтрымлівае прынцыпы згоды і не хоча аддаваць свае органы пасля смерці, прадастаўляюцца магчымасці выказаць сваё жаданне пры

А на мой погляд...

ЛЕПШЫ ЛЕКАР ДУШЭЎНЫХ ТРАЎМАЎ — ЧАС І ІНТЭЛЕКТ

А як вы захоўваеце душэўны спакой і раўнавагу ў жыцці, як паводзіце сябе ў нейкіх складаных, стрэсавых сітуацыях?

Людміла ТАРАСЕВІЧ, галоўны спецыяліст Уздзенскага раённага Савета дэпутатаў:

— Імкнуся пераклачыцца на нешта іншае, добрае. З дзецьмі паразмаўляюць, з унучкай. З калегамі па працы нешта абмеркаваць, падтэлефанаваць сяброўкам. Можна яшчэ на прагулку выйсці або тэлевізар паглядзець, пачытаць. Словам, нейкі час не думаць аб праблеме, суапокіцца і толькі потым паспрабаваць яе вырашыць.

Людміла ПАЦЭНІЯ, начальніца жыллёвага аддзела Слуцкага райвыканкома:

Напростае пытанне... Я маю пэўны жыццёвы вопыт, стаж, таму лічу сябе дастаткова мудрай чалавечкай. Да таго ж і чалавек ураўнаважаны, не «ўспыхваю» ў нейкіх складаных сітуацыях. Усё вярнуць у сабе, не дапуская, каб камусь было нешта бачна — кантраляю свой стан. Асабіста для мяне ў нейкай сітуацыі за лепшае выйсці, пабыць сам

насам з уласнымі думкамі, суапокіцца. Хоць, безумоўна, усё залежыць ад канкрэтнага чалавека: некаму патрэбна кубак разбіць, камусьці неабходна выгаварыцца, іншым, які мне, проста памаўчаць, пабыць аднаму нейкі час.

Сяргей БУКІН, галоўны штатны псіхіятр упраўлення аховы здароўя Гродзенскага аблвыканкома:

— Любая канфліктная сітуацыя мае патрэбу ў асэнсаванні. Таму час — самы галоўны сродкі. Яго трэба даць самому сабе, каб сфарміраваць правільныя адносіны да таго, што адбылося. Каб уладарылі не эмоцыі, а інтэлект. На змяняльнай хвалі часта прымаюцца паспешлівыя рашэнні. Напрыклад, у спакойным стане чалавек практычна ніколі не зробіць спробу да самагубства.

Узнікненне нейкіх стрэсавых сітуацый, калі гаварыць зусім спроста, непарывна звязана з самім чалавечкам — які гом сапіенс, істотай думаючай. Гэта

канфлікт паміж патрэбамі і магчымасцямі, спробамі і рэалізацыяй. Калі ёсць нейкая праблема, яе абавязкова трэба «выцягваць» з галавы, абмяркоўваць, абдумваць. Пакаяцца не нудзе ўнутры сябе — няправільна. Праблема псіхічнага здароўя надзвычай актуальная: кожны дзень чалавек у свеце пераносіць псіхічныя расстройствы, а кожны пяты ў дадзены момант — дэпрэсіўнае расстройство. У свеце шмат людзей, якіх патрэбна дапамагчы.

Тасія БУРДЗЕЙКА, пенсіонерка, вёска Баравое Дзяржынскага раёна:

— Ну як вам скажаць... Трэба абыходзіцца без канфліктаў, каб у доме была спакойная абстаноўка. Вось разам са мной жыве сын, яго калі, маленькі ўнук, і я імкнусь захоўваць гэты спакой. Які чымнам? У першую чаргу трэба стрымліваць эмоцыі ў самім сабе. Мне вельмі хутка 61 год і з вышыні працягата я раблю наступнае — нешта нудзе не дачу, не ўбачу, не заўважу. Так, думаю, так і павінна быць: менавіта пажылыя лю-

дзі павінны быць больш цярдлівымі да моладзі. Я больш вопытная, мудрая.

Яшчэ я люблю ў грыбы схадзіць у лес — гэта як адданаць. З-за працы, праўда, не было дагтуль часу, а сёння вельмі атрымаўся, толькі вярнулася. Два вядры грыбоў забірала — таксама адначынак, што спрыяе душэўнаму спакоку.

Ганна СОБАЛЬ, выконваючая абавязкі начальніка паштовага аддзялення сувязі «Заслаўе-1»:

— Душэўны спакой я чэрпаю ў сваёй сім'і і толькі ў ёй — у момант стасункаў, калі ўсе працуючыя праблемы забываюцца. Дзе мя ў асноўным атрымаўся стрэс? Як правіла, на працы. Людзі апошнім часам сталі больш нервовымі, пагубна павялічыліся. У мяне дачка, племянніца таксама працуюць у гэтай жа сферы, дэж мы тудына зборамся разам, выгаварымся, абмяркоўваем у тым ліку і працоўныя праблемы, паспачуем адна адной (смяецца), зноўднем і нешта смешнае, асярэе. А потым — ва ўласную лазню, дзе гарбата пасля яе! У панядзелак выходзіш на працу зусім іншым чалавечкам. Ці яшчэ ў ляс можа схадзіць — атрымаўся сто працэнтны зарад бадзёрасці!

Ірына ПІСЦІЖА, намеснік начальніка аддзела па арганізацыі аховы здароўя і працы ў Віцебскай абласной клінічнай балёнцы паталогі сляхту, галасы і мялнення:

— У 2007 годзе Узровень трупнага донарства склаў у Беларусі ўсяго 1,8 донара на 1 мільён. І толькі ў 80 сталец гэты паказчык склаў 6,0 донара на мільён насельніцтва. Асабіўна насцярожана сцяць выклікае той факт, што асноўнай донарскай базай у Беларусі застаецца Мінск, у той час як 75 працэнтаў рышчыцятаў пражываюць за яго межамі. Рэгіянальныя балёнцы практычна не ўдзельнічаюць у вырашэнні праблемы дэфіцыту донорскіх органаў...

Бяспрэчна, падмуркам для арганізацыі службы трансплантатычнай органы і тканак з'яўляецца выдатна прафесійная падрыхтоўка спецыялістаў. Сёлетэ Беларусь была прынята ў Еўрапейскую асацыяцыю транспланталагаў. Гэта вельмі важны крок, таму што без міжнародных зносінаў з калегамі і замежных стажыроўкаў наўрад ці можна рушыцца наперад. Есць і яшчэ адзін вельмі важны бок справы — у трансплантолагаў, які займаюцца выратаваннем жыцця, павінна быць упэўненасць, што грамадская думка — на іх баку. Вядома, ужо і заданні, якія ставіцца перад Рэспубліканскім цэнтрам трансплантатычнай на 2010—2011 гады — гэта пастанова аперацыі па трансплантатычнай на паток, засваенне трансплантатычных лёгкіх і правядзенне мультыарганых трансплантаций.

Надзея НІКАЛАЕВА.

Будзе АЭС — спатрэбіцца і сховішча?

У год на серыйных АЭС магнутнасцю 1000 МВт утвараецца 400-500 кубічных метраў радыяактыўных адходаў, у тым ліку 0,2 кубічнага метра адходаў з высокай радыяактыўнасцю.

Як паведаміў галоўны спецыяліст сектара ядзерных тэхналогій упраўлення стратэгічнага развіцця Міністэрства энергетыкі Уладзімір ВЫСОЦКІ, радыяактыўныя адходы АЭС падзяляюцца на эксплуатацыйныя радыяактыўныя адходы і адпрацаваныя ядзерныя паліва. Асноўная частка радыяактыўных рэчываў, якія ўтвараюцца ў працэсе работы рэактара, скандіруецца менавіта ў паліве.

Радыяактыўныя адходы звязаны з работай сістэм ачысткі вады і агульнымі мерапрыемствамі па эксплуатацыі і рамоне абсталявання. Гэта матэрыялы з пластыку, тканіна, радыяактыўныя адходы, фільтры, рэактывы, металалом, адходы ад дэзаактывацыі абсталявання і г.д.

Уладзімір Высоцкі патлумачыў, што практыка абыходжання з радыяактыўнымі адходамі ўсіх катэгорый прадуладжвае пэўную паслядоўнасць этапаў апрацоўкі: збор адходаў, радыяметрычны аналіз, сарціроўка, часовае захоўванне адходаў да перапрацоўкі, перапрацоўка з мэтай скарачэння аб'ёмаў і пераваду ў форму, прыдатную для працяглага захоўвання ці канчатковага выдлення — кандыянавання; часовае захоўванне ўжо кандыянаваных адходаў; надзейнае ізаляцыю адходаў на ўвесь тэрмін іх патэнцыяльнага небяспекі.

Перапрацоўка радыяактыўных адходаў праводзіцца на штатных сістэмах атамнай станцыі. Перапрацоўка вады адходаў — гэта канцэнтраванне метадамі асяджэння, выпарвання і ацверджэння шляхам уключэння іх у цэментную матрыцу з далейшым змяшчэннем у кантэйнерах. Цвёрдыя адходы мінімізуюцца метадамі здабраення, прасавання, спальвання, пасля чаго таксама змяшчаюцца ў кантэйнеры.

Ацверджаныя адходы могуць упакоўвацца ў пластыкавыя пакеты, сталёныя бочкі ці спецыялізаваныя. Падрыхтаваныя такім спосабам адходы захоўваюцца на тэрыторыі АЭС з вода-вадным тыпам рэактара ВВЭР-1000 на працягу 10 гадоў, пасля чаго адпраўляюцца ў спецыялізаваныя для беспечнага доўгатэрміновага захоўвання і адпрацаваныя. Высокаактыўныя адходы захоўваюцца ў агульнастанцыйных сховішчах увесь тэрмін службы АЭС і вывозяцца з іх тэрыторыі пры зніжэнні ступені акупіраванасці.

Адпрацаваныя ядзерныя паліва энергетычнага рэактара ўтрымліваюць каля 99 працэнтаў усіх радыяактыўных рэчываў, якія ўтвараюцца на атамнай электрастанцыі. Пасля выгрузкі паліва з актыўнай зоны рэактара яго 3-5 гадоў захоўваюцца ў прырацэпных басейнах. Далейшае абыходжання з адпрацаванымі ядзернымі палівамі праводзіцца ў адпаведнасці з абраным варыянтам закладнага этапу паліўнага цыкла: гэта можа

Інга МІНДАЛЁВА.

Лыжка польскага адэсіта Памяць

У нядзелю, 12 кастрычніка ў пасёлку Леніна Горацкага раёна адбудзецца традыцыйны ўрачыстасць — ушанаванне памяці савецкіх і польскіх салдатаў, якія загінулі ў бах 1943 года. Дзеля гэтага ў Горацкі раён прывылі дэлегацыі з Расіі і Польшчы — усяго каля 300 чалавек.

Каля гэтага пасёлка адбыўся першы бой Першай польскай пяхотнай дывізіі ім Касцюшкі. У памяць пра тыя падзеі тут узведзены мемарыяльны комплекс, дзе ў брацкіх магілах пахаваныя больш за 1700 савецкіх салдатаў і больш за паўтысячы польскіх.

У часе сёлётай шырымой, прысвечанай 65-годдзю баёў каля Леніна, пройдзе перапахаванне парштаткі савецкіх і польскіх салдатаў. Парштаткі дзю салдатаў Савецкай Арміі і аднаго з Войска Польскага нядаўна знайшлі ў наваколлі пасёлка Леніна. І імёны і прозвішчы засталіся невядомымі. Документаў пры іх не было, і толькі па фрагментах абмундзіравання ўдалося вызвесці прыналежнасць да войскаў.

— Аднак была таксама знойдзена лыжка, на якой па-руску зроблены надпіс «Одеса польская», — расказаў найрэзданай ваенны камісар Горацкага раёна Алег Хітрук. — Мы памаркавалі, што з Адэсай салдата звязана памятная падзея альбо месца нараджэння. На мемарыяле, дзе пахаваны польскія салдаты, ёсць імёны і тэты, хто знік без весткі. І толькі адзін з іх, малодшы сяржант Павел Ляшчак з Польшчы, нарадзіўся ў Адэсе. Так што, вельмі верагодна, гэта яго парштаткі мы пахаваем з усімі належнымі ўшанаваннямі.

Ілона ІВАНОВА.

Постаці

ЗАСЦЕНАК ПУНЬКІ

13 кастрычніка адзначаецца 120-я гадавіца дня народзінаў ольгінскага беларускага мастака, скульптара, фалькларыста і мовазнаўцы Язэпа ДРАЗДОВІЧА.

Сучасная карта Беларусі ўжо даўно не ведае такага тыпу селішчэй, як фальварак, мыва, хутар, сярод іх і засценка. А некалі на нашай зямлі іх было, як маку насення. І звычайна гэтыя селішчы тупіліся ў малюўчыных закутках, сярод лесу, паблізу рэчкі, сажалкі ці возера, воддаль ад бойкіх дарог. Дзеці, народжаныя на хутары і засценках, звычайна вылучаліся натуральнасцю. Яны былі самі часткай прыроды, цнатлівай, тамнікай. Прага пазнавання навакольнага асяроддзя вяла найбольш чуйных у далёкі свет, будзіла ў іх творчую фантазію. І нядзвіжа, што з гэтым, на першы погляд, глухіх закінутых хутароў і засценкаў, выйшла шмат выдатных людзей — мастакоў слова, майстроў пэндзлю, танцоўраў, музыкаў. І не проста майстроў слова, і не проста спевакоў, і не проста музыकाў, а непаўторных у сваім харакце талентаў...

Жыццёвыя сцэжкі-дарожкі Язэпа Драздовіча пабеглі ў свет таксама з засценка. Пунькі ён зваўся. І месціўся калісьці на самай усходняй Галубічскай пушчы, што на Дзісеншчыне. Быў гэты сярэдніх катэгорыі, акрамя гадзінніка, засценка. Як звычайна, паблізу лесу. Вось у гэтым верасавым закутку і гадзавыў наш будучы самабутны мастак.

Пунькі далі яму усё, што неабходна для развіцця таленту. Тут ён узяў асновы роднай мовы, яе мелодыку і гукі, фарбы і пахі нава-

кольнай прыроды, яе контуры, знакі нашай песні. Нават зоркі над пунькаўскім прадомком не засталіся па-за ўвагай малага Юзкія. Хлопчыку вельмі карцела дацягнуцца розумам да дзівоўнай прыроды, якая штоночы раскідалася над ім іным засценкам. Шмат чаго іншага далі яму Пунькі. Нават кожная травінка, кожная бялішка, жывая істота, краска ў лузе будзіла ў ім прагу ведаў, пазнання. Калі прыйшла пара ісці ў «арфіцыню» школу, ён ужо шмат чаго ведаў з Пунькі. Невыпадкова ж, мабыць, ужо ў сталея гадзі ён робіць замалеўку роднага хатнічка — малое яго пранікненне, з нейкай цнатлівай замілаванасцю. Кожная рыскачка, кожны штырох сядзібы, нанесены ім на паперу, — гэта нібы сваёасабылы летапіс яго маленства...

Вось на гэтай сцяжыне ён колісь трэскачай намаляваў свой першы малюнак...

А вось пад гэтай старою медалдайнай піпай пачуў сілеву легенду... А тут выразаў з каранёў дрэў... І гэтак куды ні зрэшэ, куды ні ступіш — скрозь яму чыталася жывая кніга маленства.

Можна смела скажаць: у Пуньках Драздовіч ва ўсёй сваёй цэльнасці адчуў Беларусь і яе народ. Дарэчы, Драздовічова замалеўка Пунькі — адзіная крыніца нашых уяўленняў пра тую сядзібу, на якой некалі гадзавыў наш мастак. Цікава, што сваё дварышча Драздовіч паказ

Лічыца адна скульптура, амаль сяміметровая гранітная грэчаская калона з бронзавай фігурай Нікі ўпрыгожыла Гродна. Работу гродзенскіх скульптараў Уладзіміра Панцеляева і Аляксандра Анціпіна «Фантан алімпійскай славы» ўстаноўлена каля Лядовага палаца ў гонар спартсменаў Гродзеншчыны, якія сталі пераможцамі і прызёрамі Алімпійскіх і Паралімпійскіх гульняў. На сёння гэта 26 чалавек, кожнае імя — на адлітку з бронзы медаль. Прычым месцаў для будучых медалёў на пастаментах цалкам надоўга.

Барыс ПРАКОПЧЫК.

Падзяка беларускаму паслу

Напярэдадні завяршэння сваёй дыпламатычнай місіі ў Варшаве пасол Беларусі Павел Латушка сустрэўся з вядомым і аўтарытэтным у Еўропе палітыкам экс-прэзідэнтам Польшчы Аляксандрам Квасьнеўскім.

Як паведаміла прэс-служба беларускага пасольства, падчас гутаркі былі гуртымі абмеркаваны актуальныя пытанні развіцця і паліплення ў розных сферах адносінаў Беларусі і Польшчы, а дакладней аб неабходнасці працягу палітычнага дыялогу паміж дзяржава-

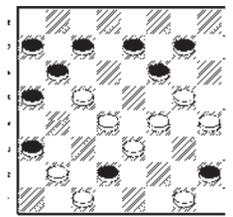
мі, пашырэнні культурных, гуманітарных і міжчалавечых кантактаў беларускай і паліцкай, вынікі парламенцкіх выбараў у нашай краіне. Суразмоўцы таксама гаварылі і пра цяперашні стан і перспектывы стасункаў з Еўрапейскім саюзам, шляхах і далейшага ўмацавання. Аляксандр Квасьнеўскі шчыра падзякаваў Паўлу Латушка за яго актыўную і плённую працу на гэтым узроўні развіцця адносін Беларусі і Польшчы, а дакладней аб неабходнасці працягу палітычнага дыялогу паміж дзяржава-

Лянід ТУГАРЫН.

ШАШКІ

Пад рэдакцыяй майстра спорту Мікалая ГРУШЭЎСКАГА

«ПАГОДА У ДОМЕ»-5
Працягваем гэты класіфікацыйны конкурс заданнем № 8 — камбінацыйнай праблемай нашага чытача з Наваполацка Пятра Шклюдова:

БЕЛЛЯ: b2, c1, c5, d4, e3, f4, g1, g5, h4 (9). ЧОРНЫЯ: a3, a5, a7, b6, c7, d2, e7, f6, g7, h2 (10). Выгіршы.

Тэрмін для адказаў традыцыйны — два тыдні. Накроўвайце іх на адзін рэдакцыі газеты «Звязда» адрас: 220013, г. Мінск, вуліца Б. Хмяльніцкага, 10-а, рубрыка «Шашкі».

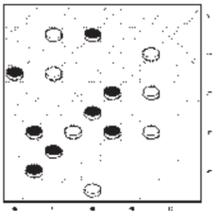
Разгледзіце і такую задумку майстра спорту П. Шклюдова, але ўжо ў рамках нашага блізу: 41/3: БЕЛЛЯ: b2, c1, c5, d2, d4, e1, e3, f4, g5, h4 (10). ЧОРНЫЯ: a3, a5, a7, b4, c7, d6, e7, f6, g7, h2 (10). Таксама перамога белых.

Пераможцу бліца чакае сюрпрыз ад Анатолія Пархалюка (Глыбокае) — яго зборнік звяздоўскай рубрыкі «Шашкі» за 2006 год у афармленні мисцовага «ФОТА-цэнтра». Па-за конкурсам аўтар прапонуе вам у сваёй наступнай канцоўцы:

№ 1. БЕЛЛЯ: a3, c1, d2, e1, f2, f6, g1, g7, h6 (9). ЧОРНЫЯ: a7, b2, b4, c5, d4, d8, e5, e7, f4, h2, h8 (11). g3, e2, c3, e3, b4, e7, e3, e3x. № 2. БЕЛЛЯ: c1, c3, d2, f2, g3, h6 (6). ЧОРНЫЯ: a3, b8, d4, e5, f4, g5, h2, h8 (8). № 3. БЕЛЛЯ: a1, a5, b4, c3, c7, d2, f4, g1, h6 (9). ЧОРНЫЯ: a7, b2, b6, d4, e5, e7, f4, f6, g5, h2 (10).

Пашукайце перавагу за белых самастойна. Таксама будзем рады вашым рашэнням.

ЗНОЎ ПАРАДАВАЛІ
Выхаванцы нацыянальных май-

строў спорту Мікалая Кадзеніка і Віталія Анціпіна Марыя Хаўшчынская (Бабыруск) і Марыя Міронава (Мінск) зноў парадвалі сваімі вынікамі і змястоўнай гульні. Гэтым разам — на чэмпіянаце свету па шашках-64 сярод жанок і дзяўчынак, які адбыўся ў Украіне. Там, у горадзе Новаважорыске, яны заваявалі медаль з залатым і сярэбра-ным бляскам.

Пастыжовым выступленнем нашай моладзі на міжнародным узроўні спрыяюць шматлікі турніры, якія праходзяць у спецыялізаваных школах і клубах. Так, пасля правядзення раённых спаборніцтваў у Гродне ладзіліся баталіі юніёраў, але ўжо абласнога значэння. Мацэйшчыты ў іх былі Яўген Маеўскі і Маргарыта Сніжская (шахкі-64), Яўген Маеўскі і Ганна Крошка (шахкі-100).

ГОСЦЬ З ЛАТВЫ
Раней аматару 100-клетак мы пазнамілі з творчасцю Уладзіміра Рычкі (Украіна). Даслаў на электронны адрас выдаўча рубрыкі свае задумкі і рыжаны Генадзь Андрэў. Яны заслужваюць увагі:

№ 1. БЕЛЛЯ: 7, 14, 17, 24, 32, 34, 48 (7). ЧОРНЫЯ: 8, 16, 23, 28, 31, 37, 41 (8). 42, 2 (5A) 1, 11, 46x. A(10) 15, 10 (29, 33) 32 (39) 49x. № 2. БЕЛЛЯ: 8, 9, 12, 19, 30, 33, 47 (7). ЧОРНЫЯ: 1, 24, 29, 32, 38, 42 (37). 7, 39 (34) 42, 38, 42x. № 3. БЕЛЛЯ: 10, 11, 14, 18, 19, 22, 23, 25, 41, 44, 49 (11). ЧОРНЫЯ: 4, 5, 6, 15, 21, 27, 31, 38, 42, 43, 45 (11). 40, 32, 9, 20, 37 (31) 43, 38, 43x.

Устава адукацыйнага ўніверсітэта культуры і мастацтваў

Падрыхтоўчыя курсы і падрыхтоўчыя курсы прыёмнай камісіі

Дзённыя, вачэрнія, вочна-завочныя, завочныя курсы прыёмнай камісіі

На дзённыя, вачэрнія, вочна-завочныя, завочныя курсы прыёмнай камісіі

Прыёмнай камісіі з 20 студзеня

Двухдзённая праводзіцца па адным з профільных прадметаў 3-га ўступнага іспыту. Пачатак заняткаў напрыканцы чэрвеня — пачатку ліпеня.

Падрыхтоўчыя аддзяленні

Дзённыя і завочныя формы навучання

На падрыхтоўчыя аддзяленні прымаюцца асобы з сярэдняй адукацыяй.

Прыёмнай камісіі з 20 верасня па 20 кастрычніка

Пачатак заняткаў з 1 лістапада

Прыёмнай камісіі на падрыхтоўчыя курсы і падрыхтоўчыя аддзяленні: паякі 221, вул. Рабаркаўская, 17, 220007 г. Мінск, Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў.

Тэл. 017 219 75 11; web-сайт: www.buk.by

Энцыклапедыя хобі

«ХУТЧЭЙ БЫ ВЕЧАР — І З РАБОТЫ...»

Усе людзі розныя. Думаю, з гэтым ніхто не будзе спрачацца. І свой волны час кожны таксама праводзіць па-рознаму. Калі чалавек некайкая проста вяліца на канале, ён прыдумвае для сябе захапленне ці хобі. Ужо столкі іх, гэтых хобі, панарыдумана, што і не злічыць. Ды гэта і не дзіва: густы ў людзей розня. Аднаму падабаецца «паганяць» у волны час на матацыкле, а другі — жыцця свайго не бачыць без рыбалкі, а яшчэ хтосьці ўсё на свеце аддаць за тое, каб толькі выйсці з кошчым на грыбы. Расказаць пра ўсё, чым захапленыя, цікавыя людзі, немагчыма. Можна толькі прыгадаць некалькі хобі сучаснага чалавека...

«Узбоч «БелАЗ», скутэр — едзе!»

Кажуць, што калі мужчыны збіраюцца разам, то адзінае, аб чым яны гавораць — пра машыны і жанчын. Праўда гэта ці не, я не ведаю. Але, нават калі такое сцвярдзенне справядлівае, то, напэўна, у апошні час мужчыны вядуць розмовы яшчэ і пра... скутэры, бо папулярна гэты транспартны сродка становіцца папулярным. Скутэрысты нават аб'ядноўваюцца ў клубы. Пра адзін з такіх, мінскі «Скутклуб», і пойдзе гаворка.

Як расказаў заснавальнік гэтай своеасаблівай арганізацыі Алег Карцаў, клуб з'явіўся сам па сабе. Спачатку некалькі хлопцаў-скутэрыстаў, аб'яднаныя агульным інтарэсам, наладжвалі сумесныя «пакаткі» на маленькіх японскіх машынах, прывезеных недзе з Далёкага Усходу. Потым аматараў тагока перамяшчэння па горадзе становілася ўсё больш, а ў 2000 годзе «нарадзіўся» «Скутклуб».

Наш клуб — гэта вельмі дэмакратычнае аб'яднанне, — кажа Алег. — У яголе клубам нас наваздаць цяжка. Так, мы сустракаемся, як у горадзе для сумеснага выезду куды-небудзь, так і на нашым сайце, каб абмеркаваць агульнае, але ніякі абавязковы адзін прад адным у нас няма. Німа і якіх-небудзь грашовых збораў ці членскіх узно-

Фота Анатолія КЛЕШЧУКА.

саў. Толькі захапленне скутэрамі. Мой суразмоўца сцвярджае, што плоскі скутэр відавочна: ён таннейшы, чым новая машына ці матацыкл, больш эканомны (расход паліва — паўтара літра на сто кіламетраў), просты ў кіраванні. З мінуўшага года, што кароткі сезон яго выкарыстання: на жаль, у Беларусі не так шмат гарачых членаў.

Акрамя таго, скутэрыст не залежыць ад дарожных заторыў: дзе «завязана» машына, там лёгка пракочыць скутэр. Праўда, скардзіца Алег, у апошні час і ім цяжка «праціснуць» паміж аўтамабільнымі радамі, бо машына стала значна больша. Але такі факт гаворыць аб росце дабрабыту людзей, а гэта не можа не радаваць.

Любоў да скутэраў у заснавальніка клуба нарадзілася не адразу, а папаступова. Як вядома, усё пачынаецца ў парананні. Вось і Алег, змяніў некалькі матацыклаў, паездзіў на машыне, а потым зразумеў, што лепш за скутэр нічога няма. За 14 гадоў, якія А. Карцаў «аддаў» скутэру, гэта стала ўжо не проста захапленнем, а стылем жыцця. «Калі ў Беларусі становіцца холадна, я на паўгода, год, еду, напрыклад, на Мальдывы. З надыходам цяпла зноў вяртаюся ў Мінск катэдра на скутэры».

У май мінулага года я быў у Токіа. Зайздросціў жыхарам гэтага горада, бо там абсалютна няма машын: яны ці спусціліся пад зямлю, ці падняліся на другі, трэці ярус. Нікай загаванасці, па вуліцах гуляюць людзі. Вось бы нам так!

Акрамя таго, калі вы на «адна-месным» скутэры выраслі пракачыце яшчэ каго-небудзь, то ведаеце, што ў гэтым выпадку вы рызыкуеце не толькі сваім здароўем ці нават жыццём, але і вашага пасажыра.

Так, скутэраў на нашых дарогах становіцца ўсё больш, але на вывак ваджэння не гэтай машыны, на жаль, нідзе не злучаць. Скутэрысты вымушаны спасыцца гэту навуку самі, на ўласных памылках, тухах ды снінках.

Думаю, такія паслуга, якія кіраванне скутэраў сёння быў б патрабавана, — разважана А. Карцаў. — Прафесіяналы маглі б «падцягнуць» моладзь, дапамагчы ава-

раў там значна больш, чым у нашай краіне, але і дарожна-транспартныя здарэнні — не рэдкія. Амаць кожны дзень там можна знайсці аварыі са скутэрыстамі. Можна таго, што адносіцца да гэтага транспартнага сродка не сур'ёзна, дазваляюць сабе выйсці «за рулём». Дзякуючы Богу, у нас такое сустракаецца рэдка.

Адзін хлопец — член нашага клуба, злучыўшы спіртнымі напоймі і ў такім стане спрабаваў кіраваць скутэрам. Дык мы проста на сайце зрабілі яго заўвагу, напэўна сілі не ганьбіць скутэрыстаў.

Такія машыны і сапраўды выгладзе як іцацянна, але насамрэч — гэта даволі жывы транспартны сродка. Бывалі выпадкі, калі пасля падзення на хуткіх 5 кіламетраў у гадзіну людзі атрымлівалі сур'ёзныя траўмы. Таму, які раяць вываць скутэрысты, шлем не пакідаць.

Акрамя таго, калі вы на «адна-месным» скутэры выраслі пракачыце яшчэ каго-небудзь, то ведаеце, што ў гэтым выпадку вы рызыкуеце не толькі сваім здароўем ці нават жыццём, але і вашага пасажыра.

Так, скутэраў на нашых дарогах становіцца ўсё больш, але на вывак ваджэння не гэтай машыны, на жаль, нідзе не злучаць. Скутэрысты вымушаны спасыцца гэту навуку самі, на ўласных памылках, тухах ды снінках.

Думаю, такія паслуга, якія кіраванне скутэраў сёння быў б патрабавана, — разважана А. Карцаў. — Прафесіяналы маглі б «падцягнуць» моладзь, дапамагчы ава-

лодзя азамі язды на такой жывай машыне. Да таго ж, не пакідаўшы да матаролера дадатковы прызнак катэгорыі «А» і «В» сапраўднымі для кіравання скутэрамі пасля 125 «кубікаў», а не пасля 50, як ужо зрабілі ў Еўропе.

Акрамя таго, ёсць яшчэ адна праблема, з якой часта сутыкаюцца аматары такіх апаратаў — рамонт свайго «маленькага» сярба: сёння ў сталіцы (я ўжо не кажу пра іншыя гарады Беларусі) німа ні аднаго сэрвіснага цэнтру па абслугоўванні скутэраў. Таму скутэрысты вымушаны самі, металдам прабаў і памылак набірацца вопыту ў такой нялёгкай справе, як рамонт.

Але нягледзячы на ўсё гэта, скутэры паступова заваяваюць любоў і прызнанне жыхароў нашай краіны. І хто ведае, можа праз па-пару гадоў і наш Мінск будзе выгладзе, як цыпер Італія, калі і стары, і малады прыязе толькі такі транспартны сродка. А скутэры разбавяць шчыльную аўтамабільную плынь у цэнтры горада.

Навошта «Меч» «Ворану»?

11 гадоў таму аматары даўніны, што цікавіліся сярэднявеччам, вырашылі стварыць рыцарскі клуб. Задумана — зроблена: у 1997 годзе пры Цэнтры творчасці дзяцей і моладзі Партызанскага раёна пачаў існаваць ваенна-гістарычны клуб Мінская Унія «Меч і Воран», куды ўвайшлі людзі, якія захаплены развіццём Германіі і Італіі сярэдняга і новага стагоддзяў. Назва выбрана невольна: менавіта гэты рыцарскі дабрачынны клуб Мінская Унія «Меч і Воран», куды ўвайшлі людзі, якія захаплены развіццём Германіі і Італіі сярэдняга і новага стагоддзяў. Назва выбрана невольна: менавіта гэты рыцарскі дабрачынны клуб Мінская Унія «Меч і Воран», куды ўвайшлі людзі, якія захаплены развіццём Германіі і Італіі сярэдняга і новага стагоддзяў.

Спачатку асноўнае, чым займаліся ў аб'яднанні — гістарычнае фестыванне. Хутка гэтага стала недастаткова, а праз паўны час рыцары пачалі надаваць увагу яшчэ і вырабу касцюмаў, упрыгажэнняў, даспехаў, узбраення, адным словам — аднаўленню гістарычных копіі прадметаў побыту пазначанага перыяду.

Сёння клуб налічвае больш за 40 членаў. Гэта моладзь людзі ад 14 гадоў. Самыя моладшы аднаццацігадовы рыцар у свой час прышліў школы разам з матульй цвярм яму 14. А найстарэйшаму члену клуба — 44. Такіх розных людзей аб'ядноўвае жаданне даведацца, як жылі раней, што елі, якія вопратку апраналі, які абаранялі сваё жыццё. Для гэтага аматары даўніны шукаюць цікавыя для сябе звесткі ў літаратуры, падручніках па гісторыі, дакументальных крыніцах, наведваюць розныя краіны, а знайшоўшы цікавае, дзеляцца ведамі. Ды не толькі непасрэдна з калегамі роднага клуба: «Меч і Воран» сярбуе з рыцарамі Расіі, Францыі, Літвы, Польшчы, Літвы, Украіны, Чэхіі, Турцыі, Эстоніі, нават Кіпра. Такое сярбуства заклочаецца ва ўдзеле ў розных турнірах, фестывалях, абмене дакументальнымі крыніцамі, меркаваннямі, тэмамі і іншымі рэчамі.

За час свайго існавання «Меч і Воран» стварыў арганізатарам некалькі буйных рыцарскіх мерапрыемстваў у Навагрудку, Літве, Мядзель: нацыянальнага рыцарскага турніру «Меч Гедыміна», турніру караля Міндоўга. На апошні фестываль, што праходзіў у Лідскім замку, з'е-

халася каля 600 удзельнікаў з шасці краін свету. На такіх святах паміж клубамі праходзяць розныя спаборніцтвы: лунікаў, арбалетчыкаў і іншыя. «Меч і Воран» — пераможца 20 міжнародных турніраў.

Існуюць два віды фестываляў: адкрытыя і закрытыя. На адкрытых, ці масавы, запрашаюцца ўсе ахвотнікі падзівацца рыцарскіх забаўкам, паспаціць водар сярэднявечча. Закрытыя ж арганізуюцца толькі для «членаў клуба». Гэта свята без глядзюў ды выкладкоў наведвальнікаў. Такім мерапрыемствам рыцары аддаюць асаблівае перавагу, бо арганізуюць яны «для сябе»: тады ўсё, што выкарыстоўваецца на святае, пачынаючы ад шпількі і заканчваючы шатрамі — «старажытнае», такое, як толькі некалькі стагоддзяў таму, было зроблена сумесным чалавечкам. Нават вогніца распальваецца не вапалкам, а крэменем.

Але свята ды фестываль праходзяць не так часта. А ў паўсядзённым жыцці рыцары вучаць «навабранцаў» асновам фестыванна, сакратам тэхналогіі, што выкарыстоўваліся пры пашыве вопраткі, у тэатры, металапрацоўцы, паказваюць, як страляць з лука ды арбалета. Дарчы, усё, што яны бачылі ў клубе, а гэта даспехі і ўзбраенне, моабія і посуд, скрынні адзення, рэзба і ўручнью. Пры клубе ёсць майстэрня, дзе і ствараюцца «сапраўдныя» старажытныя копіі.

Вось, калі ласка, шлем канца XIV стагоддзя, сабачая морда — працягвае мне адзін з такіх шэдэўраў кіраўніка клуба Сяргея. — Гэта цалкам гістарычная копія, усё зроблена сваімі рукамі.

А вось агнястраляная артылерыя. Яе мы выкарыстоўваем толькі на буйных фестывалях, бо для гэтага патрэбны дозвол МНС, міліцыі, неабходна, каб пільцоўка, дзе такая зброя размяшчаецца, ахоўвалася і была спецыяльна агароджана. Увогуле, у нас прадаўлена самае рознае ўзбраенне, усё працую, у тым ліку інвентар для катвання.

Але не трэба думаць, што рыцарства — гэта чыста мужчынскае захапленне. Ёсць у клубе і дзяўчыны. У асноўным, яны займаюцца танцамі, выбарам посуду, пашывам адзення, іншымі рэчамі, словам — да чаго больш любіць душа.

У наш клуб прыходзяць людзі, якія цікава сярэднявечча ўвогуле, — распавядае Сяргей. — А потым у чалавека з'яўляюцца канкрэтныя інтарэсы, захапленні. Знайсці сабе можна, бо цікавага ў перыяд, што мы даследуем, шмат. Любы ахвотнік можа ўступіць у рады членаў рыцарскага клуба. Для гэтага дастаткова толькі жадання адкрыць для сябе штосці новае. Але неабходна памятаць, што камплек адзення (акрамя сукенкі, гэта яшчэ і абутак ды розныя дробязі: кашалькі, паясы, шпількі і г.д.) даводзіцца стварыць сваімі рукамі. Да таго ж, каб выехаць на фестываль ці турнір спатрэбіцца паспешны рэчы, талеркі, кубкі, лыжкі. Безумоўна, «старажылы» падкажуць, які ўсё гэта робіцца, дапамогуць атрымаць веды, дадуць талковую параду, але і самому «папацці» даводзіцца.

У наш час рыцарскі клубу — не злічыць. У кожнага з іх сваё «поле» даследавання, перыяд вывучэння і краіны, гісторыяў якіх цікавяць рыцары. Таму, калі вы вырашылі выбраць для сябе тое хобі, то пацкаўцеся, які канкрэтны клуб найлепш вам падыходзіць.

«Самы трэшны вораг лётчыка? Урачы!»

— Мама, мама, глядзі! — звычайна крычыць мой сын, убачыўшы ў небе белую «дарожку», якую пакідае пасля сябе самалёт. А потым, пазіраючы, я яна паволі знікае, абавязкова дадае: «Калі я вырасту, то стану лётчыкам».

Але, хутчэй за ўсё, яго заўтра сын захоча стаць будаўніком, куды зарама, вадзіцелям ці яшчэ кім-небудзь.

Фота Пятра ФАМІНА.

будзь. Дзіцячы жаданні такія непастаянныя. Але ёсць людзі, якія сваім марам не здраўваюць, а ператвараюць іх у сапраўднасць. У тых, хто змог мару з маленства перанесці ў жыццё, паміж работай і захапленнем можна паставіць знак роўна. Хоць мой артыкул пра хобі, там не менш не магу не расказаць пра чалавека, у якога будучая прафесія і захапленне супадаюць.

Раней я займаўся парашутным спортам, — расказвае курсант Ваеннай акадэміі Сааша, з яким я пазнаміліся ў Цэнтральным аэраклубе, з 3 гадоў таго і пачалася мая «хвароба»: цяга да самалётаў. Скончыўшы школу, малады чалавек не бачыў для сябе ніякай іншай мэты, які толькі паступіць «на лётчыка». Але... «праваліўся» на іспытах. Пасля службы ў арміі настэрны наокаў зноў захацеў паспаціць існае і... «заваліў» рускую мову.

— Я вырашыў так: калі не паспрабую ў траці раз, то потым буду здаваць, — успамінае Сааша. — Паступіў... і маё жыццё змянілася.

— У лепшы бок?

— А як жа! Я не скарджуся: падстаў для гэтага няма — вучуся ў адной з прэстыжных ВНУ краіны, займаюся любімай справай, здаю рэчы таксама пакуль не падводзіць, а што яшчэ патрэбна для існасці?

Але існасць кожнага разумее сваёй мовой. Для гэтага чалавека нічога няма на свеце больш жаданага, чым палёт на верталёце. Яго ён чакае, бо толькі там, у небе, Сааша перажывае невыжыванае асяродку, адчувае сябе «у сваёй талерцы», а ад такога існасці нават сэрца б'ецца хутчэй. Гэта ж заляжанае, малады лётчык прызнаўся, што калі доўга не лятае, то пачынаецца своеасабліва «ломка», а, убачыўшы, які нехта ўзняўся ў неба, ад тугі сэрца аж сціскаецца.

Давялося і мне «пракаціцца» на верталёце. Цяжка перадаць тое пачуццё, якое авалодае табы, калі ты ляжыш, як пушка, над абломкам. Кожны, напэўна, адчувае нешта сваё, а мне было проста добра. Добра ад таго, што я бачу людзей-мурашоў, якія корпаюцца там, на зямлі; гляджу на акуратна «выстрыжаную» паверхню паляў; які ўзлятаюць буслы, толькі пацнушы гул нашай машыны; які смешна, бы несапраўдныя, папярэваючы выглядваючы дамы, што на зямлі здаваліся такімі надзейнымі, волькімі; які рыбак з маленькай рачулі выцягвае сваю «здабычу». Здавалася, нібы ўсё зямля ляжыць перад табы, які на далоні.

Пасля такіх паляў працей зразумеў курсанта-лётчыка, які казаў, што страшнейшы «вораг» для яго — урач: не дай Бог з-за здароў «спішы».

— Калі я прыходжу да ўрача, у мяне сам па сабе ўзнікае шкід, ад страху, — кажа Сааша. — Вось тое, што не абазначылі сябе ў цёмны час сутак: 1.10 — 532, 2.10 — 570, 3.10 — 708, 4.10 — 673, 5.10 — 742, 6.10 — 726.

Надзея ДРЫЛА.
ЧАМУ ВЫ (НЕ) НОСІЦЕ ФЛІКЕР?
Аляксандр Мендзелеў, начальнік ДАІ МУС Беларусі:
«Усе людзі, незалежна ад сацыяльнай ролі, якую яны выконваюць у грамадстве, рухаюцца ў цёмны час сутак па абочыне праезнай часткі знаходзячыся ў небяспецы. І супрацоўнікі міліцыі не выключэнне. Таму флікеры заўсёды пры мне, я прытрымліваюся думкі, што для таго каб навучыць нечому людзей, і мне і маім калегам, у першую чаргу, трэба пачынаць з сябе. А пасля гэтага з чыстым сумленнем патрабаваць наўнясці святлоадбівальных элементаў ад пешаходаў».

Знаёда Флавіянаўна, 45 гадоў, эканаміст:
«Вёска, у якой я жыю, знаходзіцца на адлегласці 20 кіламетраў ад раённага цэнтру. Таму, зразумеў, машын на нашых незаасфальтаваных дарогах нігута. Узімку з пятай гадзіны веча, калі я вяртаюся з работы дадому, на дарогу хоць вока выкалі. Літары не ўсё семі запальваюць. Пасля таго, які аднавоўкаўцаў пачалі страфаваць за адсутнасць святлоадбівальнікаў, я доўга не раздумвала і набыла флікеры для сябе і для мужа. Муж, праўда, носяць яго ў кішэні, а я прывязала да сумачкі, якія заўсёды са мной».

Наталля Корзун, 19 гадоў, студэнтка медуніверсітэта:
«Вучыцца на ў

Дырэктар Беларускага дзяржаўнага тэатра лялек Яўген Клімаў яшчэ на адкрыцці V міжнароднага фестывалю тэатраў лялек запэўніў, што наступны будзе праз два гады. Нават не чакаючы вынікаў і рэакцыі публікі на праграму і спектаклі гэтага фестывалю. Ведаў: публіка дакладна будзе, ужо хоць бы таму, што ёсць вялікая частка глядачоў, якія не проста ходзяць у тэатр час ад часу дзеля нейкага задавальнення, а чакаюць сапраўды мастацкага ўражання. Да таго ж многія пам'яталі, якія спектаклі прыязджалі ў Мінск на папярэдні фестываль, гадоў дзесяць таму.

Але здавалася, што сёлётні фестываль Беларускага дзяржаўнага тэатра лялек арганізаваў, хутчэй, як падарунак сабе на юбілей. Учора ў тэатры адбылася ўрачыстая вечарына, а якая напярэдадні прайшоў апошні спектакль Міжнароднага фестывалю тэатраў лялек. Натуральна, у тэатры было шмат працы па арганізацыі. Чаго тут здзіўляцца, што чаканая прэмія «Баллады пра белую вясну» (аўтар С. Клімаў) не паспела да часу. Рэжысёр Аляксей Лелюксі патлумачыў гэта так: «Новы спектакль даваяся перанесці на канец месяца, таму што для яго робіцца ў нас новыя лялькі і былі складанасці ў іх стварэнні. Рытуальна не вельмі зручная для нашага тэатра канструкцыя. Спектакль паказам, калі будзем цалкам гатовыя іграць прэм'еру».

Але гадоўным уражаннем фестывалю мог стаць вывад, які прымуць многія перагледзець свае погляды на ляльчын тэатр і адмовіцца ад некаторых стэрэатыпаў.

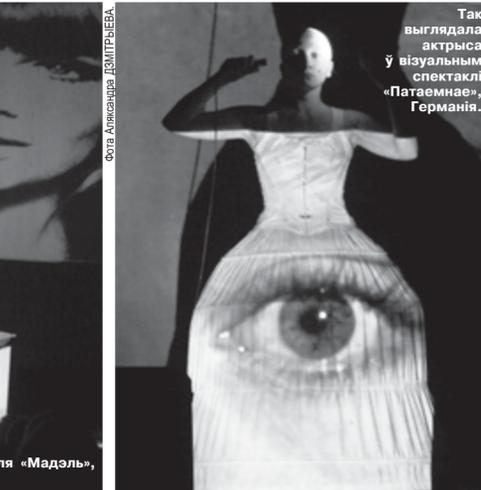
Лялькі для дзяцей. У шырокай публіцы распаўсюджаны стэрэатып, што ляльчын тэатр — мас-

Сцена з ляльчэнага спектакля «Мадэль», Вялікабрытанія.

тацтва для дзяцей. Сапраўды, многія спектаклі ў праграме былі дзіцячыя — ад традыцыйнай батлейкі ў выкананні маладзечанцаў да некаторых ляльчын паставак беларускіх замежжы — са Славені, Вільноса і Кіева, напрыклад.

Лялькі для дарослых. Ёсць такія мастацтва, і да яго трэба ставіцца даволі сур'ёзна. Яго трэба вучыцца разумець, каб хадзіць не на дзіцячыя паставы аўтарытэтных ляльчын, імкнучыся зразумець іх пошукі. Гэта тэатр, які не толькі забавляе, але і нясе думку. Клі не выдатна ідэя — з дапамога лялькі развясці ідэалогію гламура, якая сёння валодае ро-

Так выглядала актрыса ў візуальным спектаклі «Патавмяне», Германія.

зумаі многіх маладых людзей. Ляльчкі з Вялікабрытаніі гэта здолелі зрабіць. Ці чэскакі «Тэатр Крэнска», які ў спектаклі «Самая маленькая жанчына на зямлі» з гумарам распываў пра марнасць некаторых чалавечых жаданніў і пошукі. І ў той жа час гэты тэатр паказваў абсалютна іншы спектакль паводле «Шляхнога звярэння» Л. Вільямса — без лялек, нават без слоў. Але з дапамогай рэшткаў шкла акцёры казалі пра многае.

Людзі, якія становяцца лялькамі. Гэты варыянт тэатра некаторых глядачоў прымуў задаваць пытаннем: а я туды мя патрапілі, і дзе тут уласна лялькі? Але ў сучасным мастацтве ўсё ўмоўна. І гэтым яно цікавае. Нейкімі знаходкамі, канструкцыямі, ідэямі. А калі яшчэ і з розумам... Вельмі хацелася паглядзець паставоўку «Фауст у кубе. 2360 слоў» тэатра «Ахе» з Санкт-Пецярбурга. Не удалося: гошчы расхавалі на тым, каб вырнулі квітку глядачам на балконе і белытажы і пакінулі ў іх 300 чалавек. Такое іх мастацтва: не там сядзіць і ўжо не можа зразумець, у чым «фішка». Акцёр Павел Семчанка патлумачыў: «Наш тэатр шукае новыя жанры, формы мовы. Мы працавалі з прасторай, гэта візуальны тэатр. Лічу, што гэта візуальнае, але прычынова».

Сучасныя прычыны гэтага віду мастацтва выдатна вызначыў гошчы з Бельгі рэжысёр Марсель Крамер: «Я кажу пра тэатр матэрыяль. Я бяру матэрыял і даю яго акцёрам,

а яны ўставаюць у стасункі з ім, нібыта з лялькай. Тэатр «Ахе» мае дацэнне да ляльчэнага мастацтва якраз таму, што працуе з матэрыялам. У іх прастора — гэта лялька. У нас гэта была гума. Акцёр-выканаўца наматвае сабе на галаву гуму і атрымліваецца маска. Акцёр становіцца лялькай». Такім чынам бельгіскай тэатр — без лялек, але акцёрскія сродкі — паставіў спектакль «Крыжаносцы». «Пра Бушу», як кажаў пра яго сам аўтар. Буша не было. Затое прагуляла галяўна думка мастацтва ўвогуле — пацэфіскава, пра небяспеку сучасных войнаў. Не дзіва, што гэты спектакль разумелі ва ўсіх краінах, дзе ён быў паказаны, а ў Беларусі і без перакладу. «У наш час тэатр павінен шукаць сваё гледчае, — адзначаў Марсель Крамер. — Перш за ўсё сярэд дзяцей, таму што яны сыходзяць у інтэрнэт, тэлевізар, мабільнік. Але мы пераможам мабільнік. Тэатр — гэта сёння форма жыцця стасунак».

Так. Незалежна ад таго, ці ты бачыш сучасны перформанс дзеля спасціжання свету чалавека, які прадставіў тэатр са Штутгарта, ці вясёлы паставоўку пра чароўны свет дзіцяці, якую прывёз тэатр «Гульвер» з Варшавы, ці ляльчын пластычны спектакль «Пазма без слоў» (паводле Купалы) Гродзенскага тэатра, дзе ёсць паданне паразважваць пра адвядзенне формы і зместу. Зрэшты, дзеля гэтага і існуюць фестывалі...

Ларыса ЦІМОШЫК.

Людзі і лялькі ў спектаклі «Эгле — каралева вужоў», Літва.

Альбо На пампучкі да Алены.

Сёння, дарэчы нашы чытачы, мы будзем гаварыць пра салодкі перац. І адрозніваць адзін са стэрэатыпаў — акавацца, зусім ён і не балгарскі! І чаму ў савецкія часы салодкі перац упарта называлі балгарскі, гісторыя маўчыць. Наогул жа, радзіма перца — Паўднёвая Амерыка. Перац атрымаў сваю назву дзякуючы цікавай гістарычнай памылцы. Як вядома, Хрыстафор Колумб трапіў у Амерыку зусім выпадкова — кароль адправіў яго ў Індыю па спецыі, і ў тым ліку па чорны перац. Колумб жа даставіў у Іспанію плады зусім іншай расліны і, збытаўшы з ужо вядомай вострай прыправы, назваў яго перцам. Асабіста для мяне — гэта кароль усёй агародніны. Летам я не дадаю салодкі перац хіба толькі ў марожанае. Ва ўсе астатнія стравы можае смела дадаваць перац — іх смачна толькі палешыцца. А спалучэнне зялёнага, аранжавага і чырвонага перцу робіць любую страву незвычайна прыгожай. Акрамя таго, перац — гэта кладовка вітаміну С. У перцы яго нават больш, чым у лімоні і чорных парэчках. Але толькі ў свежых перцах! Пры прыгатаванні вітамін С разбураецца. Таму са шматлікіх страў з балгарскага перцу перавагу трэба аддаваць «сырым» салатам.

Таксама перац — лепшы сабар для будучых і кормячых маці. У ім ёсць калій, жалеза, магній і фосфар. Усе гэтыя мікраэлемэнты вельмі патрэбны для развіцця плода і нованароджаным. Пры занякнанні, варцы і тушэнні гэтыя карысныя рэчывы захоўваюцца. А яшчэ ў ім шмат антыаксідантаў, якія паспяхова прадупяляюць утварэнне ракавых клетак і супрацьстаяць дывябэты і атэрасклерозу. Аднак якія б і былі карысны перац, але людзям, якія хварэюць на язву страўніка і дванаціпацёрнай кішкі, хронічны і востры гастрит, каліт, энцэрыт і гепатыт, уживаць яго нельга — «балгарскі» можа абвастрыць гэтыя хваробы.

КАРАЛЕўСКАЯ ЗАКУСКА
Не разбураючы перцу, вырабаем сярэдзіну і запячам яго на чынку. Для пачатку плаўзіны сырок «Дружба» размянаецца відэльцам (калі сухаваты, можна дадаць м'якае сметанковае масла), туды дадаць часнок і ўсё перамяшваецца. Ставім на чынку перчык у халадзільнік, а потым рэжам колцамі таўшычынй каля 5 мм. Толькі сыр трэба браць не вельмі мяккі, а то будзе ліпнучы і вывалывацца з ужо парэзанага перцу.

«ЛОДАЧКА»
Балгарскі перац разрэзаць палалам, ачысціць ад сям'я, набіць

начынкай. Для начынка тварог (можна брынзу) змяшчаць з дробна парэзаным зялёным, часнаком (на любіцца), пасаліць, паперчыць. Закаласі ў падкві, упрыгожыць галінкамі зялёнага.

ПЕРАЦ У ФОРМЕ
Нам спатрэбіцца: 20 г жэліяну, 1,5–2 шклянкі булёну, 150–200 г вядліны, крыку кансерваванай кукурузы, крыку зялёнага гарошку, 1–2 шт. балгарскага перцу, зялёнага, яркага ягады, любія фармачкі.

Зварыць булён. Можна курыны, ён лепш заставяе, можна з агародніны — хто як любіць. Жэліян замачыць у ахаладжаным булёне і пакінуць для набухання на 1–2 гадзіны. Набухшы жэліян паставіць на пліту і нагрэваць, пакуль жэліян поўнаасо не раставорыцца, але не даводзіць да кіпення. Вядліну парэзаць кубікамі. З зялёнага гарошку або кукурузы зліць вадкасць. Балгарскі перац парэзаць кубікамі (атрымаецца прыгажэй, калі ўзяць перцы розных колераў). На дно фармачкі пакласці кусочкі балгарскага перцу і ліскі зялёныя. Зверху ўкаласі, чаргуючы, вядліну, кукурузу, перац, зялёны гарошак і ліскі зялёныя — такім чынам запоўніць усе фармачкі да верху і зацьць булёнам з разведзеным у ім жэліянам. Паставіць у халадзільнік для зацвярдзення.

СУП З БАЛГАРСКАГА ПЕРЦУ
Вазьміце: 500 г балгарскага перцу, 2 цыбуліны, 6 памідораў, 2 яйкі, 600 мл вады, алеі, соль.
Дробна нашынкаваную цыбулю парэзаць з маслам 5 хвілін пры поўнай магутнасці. Памідоры вымчы, абдзіць кіпенем і зняць скуру, здрабніць і варыць, пакуль сумесь не загусеце. Стрычкі перцу вымчы, выдзіць сям'я, парэзаць саломкай і пакласці ў посуд, дадаць туды ж цыбулю і памідоры, зацьць гатаванай вадай. Пасаліць на смак і варыць суп пры сярэдняй магутнасці 20 хвілін. Узбійце яйкі і заправіць суп. Даць адстаяцца.

ПЕРАЦ СМАЖАНЫ З КУКУРУЗАЙ
Нам спатрэбіцца: 2–3 салодкія балгарскія перцы, 1 бланшаная кукуруза, 1 цыбуліна, 1 морквіна, 1 шклянка булёну, соль, перац на смак.
Цыбулю дробна парэзаць, мorkвю нацэраць на сярэдняй тарцы, перац пачысціць і парэзаць кубікамі. Абсмажыць цыбулю на алеі да залатэстага колеру, дадаць моркву, яшчэ крыку абсмажыць. Затым дадаць перца і смажыць яшчэ 5–7 хвілін, пасля гэтага дадаць кукурузу, уліваем булён, крыку солі, перчык і тушыць 15–20 хвілін. Пакаштуйце — гэта вельмі апетытна!

РУЛЕТ З АГАРОДНІНАЙ
Вазьміце: 2 кг бульбы, 3 яйкі, 2 шклянкі малака, соль, 2 сталовыя лыжкі растопленага масла, капусту, моркву, перац (агульная вага агародніны — 1,5 кг), цыбулю, смятану.
У звараную гарошчу працёртую бульбу дадаць 2 яйкі, гарачае малако, соль і растопленае масла і добра перамяшваецца. Нарэзаць саломкай капусту, моркву, перац, дадаць нарэзаную цыбулю і тушыць да гатуннасці. Зняць з агню, пасаліць, убіць сырое яйка, перамяшваецца. Бульбяное пюрэ раскласці на вільготнай сурэтыцы слоём у 2 см, у сярэдзіну яго змясціць фарш з агародніны. Краі бульбянога пюрэ з дапамогай сурэтыкі шчыльна злучыць у форме рулета.

Блху змязаць дамаю, выкласці на ён рулет швом уніз, змязаць смятанай або яйкам і паставіць у гарошчу духоўку на 20–25 хвілін (рулет павінен падрумяніцца). Гатовы рулет парэзаць кусамі і паліць растопленым маслам.

САЛАТА «ТРАПІКАНКА»
Вазьміце: 2 бананы, балгарскі перац, 4 сталовыя лыжкі аліўкавага масла, 2 сталовыя лыжкі лімоннага соку, 1/4 чайнай лыжкі солі.
Бананы ачысціць ад скуры і нарэзаць тонкімі лустачкамі. Буяны балгарскі перац (лепш зялёнага колеру) ачысціць ад сям'я і скуры, папярэдне пагэтузіць на 1–2 хвіліны ў кіпячую ваду. Дробна парэзаць і ахаладзіць. Прыгатаваць запраўку для салаты з аліўкавага масла, лімоннага соку і солі. Змяшчаць бананы і перац, заправіць і выкласці на лісты салаты.

КЕБАБ З ДРОБНАЙ РЫБЫ
Нам спатрэбіцца: 500 г дробнай рыбы, 2 цыбуліны, 150 г алею, 2 стручковыя балгарскія перцы, 3 памідоры, перац чырвоны і чорны молата, соль на смак.
Дробную рыбу (паддзюць хамса, барабулька) ачысціць, памыць, пасаліць. Рэзгату цыбулю дробна нарэзаць і абсмажыць на алеі, дадаць дробна нарэзаны салодкі стручковы перац і працягваць абсмажванне. У канцы ўсыпаць дробна нарэзаную свежую памідоры. Калі сок памідораў выпарыцца, сумесь пасаліць, заправіць чырвоным і чорным молатам перцам, перамяшваецца і дадаць рыбу.

На дно невялікай неглыбокай кастрюлі пакласці шчыльную паперу так, каб яе краі былі вышэй за краі посуду. Выкласці туды сумесь рыбы з агароднінай, завярнуць краі паперы канвертам, паліць алеем, закрываць кастрюлю накрыўкай і запяць.

ПЕРЧЫК «ПАД НАКРЫўКУ»
Гэтую кансервацыю я проста абаяваю. Атрымліваецца вельмі смачна. Гатаваць вельмі хутка!

На літровую шклянку: 2 зубчыкі часнаку, 2 ст. лыжкі цукру, 2 ст. лыжкі воцату, 1 чайная лыжка солі, 5–6 гарошчын чорнага перцу.
Перац мыем, соцім, выкладваем на бялку ў цэлым выглядзе і запякаем у духоўцы хвілін 20. У гэты час расстаўляем шклянкі, у кожную кладзём вышэйпералічаныя спецыі. Гатовы гарачы перац укладваем у шклянкі, заліваем кіпенем і закатваем.

ЗАМОРОЖАНЫ ПЕРАЦ
Перац можна замарозіць цэлым або пакрышаным, пры гэтым ён не губляе сваіх карысных уласцівасцяў.
З пладоў перца выразаць сарцавіну з пладаножкі, выдзіць сям'я, добра прамыць. Пасля высахання ўстаўці перцы адзін у адзін, загарнуць у фольгу і пакласці ў марозільнік.

ЯДОМЫ АНЕКДОТ
— Тата, чаму пратэрмінаваныя ёгурт зеляне?
— Гэта мірныя бактэрыі надазваюць ванную форму і становяцца біялагічнай зброяй, сыночка.

— Што, доктар!
— Але здарылася?
— Я зарэз з'ёў паўбланышкі шпроты, запіваўчы малаком...
Пытанне: клубніцы мяць або ўжо няважна?

Памяць у кадры

Напрыканцы верасня ў Ялце адбыўся IX Міжнародны тэлекінафорум «Разам». Уздзел у ім узялі беларускія каналы, прадставіўшы на творчы конкурс некалькі работ. Першую прэмію ў намінацыі «Карані» атрымаў фільм тэлеканала АНТ «Смаргонь. Забыты фронт» — створкі Першай сусветнай вайны — з прэакта «Адваротны адлік». А 9 кастрычні гэтае прэфект быў прадставлены на міні-фестывалі ў Мінску. Творчая група прэакта, прадставіўшы тэлеканала, педагогі і навушчыцы тэатральнага факультэта БДАМ, члены Беларускага саюза кінематографістаў, гісторыкі, вопытныя крытыкі абмяркоўвалі 14 фільмаў прэакта, знятых вясной-летам 2008 года. У выніку галасавання лепшым фільмам шыкла быў прызначаны «К-19. За герояў» (аповед пра лёс першай савецкай атакі падлодкі, аварыю на ёй і гераізм падводнікаў, у тым ліку беларуса Івана Кулакова). Таксама адбылася прэмія новага фільма рэжысёра Аляксэя Раковіча «Праведнік» (малавядомы гісторычны выратаванне жўрэў падчас Другой сусветнай вайны), які неўзабаве будзе паказаны ў эфіры АНТ.

Вікторыя ЦЕЛЯШКА.

Практыка лоўля акунёў СПІНІНГАМ НА МАЛЫХ РЭКАХ

Хтосьці скажа, што на малых рэках акуня амаль няма, але гэта зусім не так. У некаторых рэчках ён прыкметна пераважае па колькасці над астатнімі драпежнікамі і прыляляе актыўнасць на працягу ўсяго дня. У сувязі з гэтым яго мэтачна раваная лоўля можа быць не менш зямальнай, чым, скажам, лоўля шчулка. Галоўнае — знайсці рэчку з дастатковай колькасцю «наласатага», зразумець, які і на што яго варта лавіць, і тады вынік не прымусяць сабе доўга чакаць.

На нейкіх рэчках сустракаюцца толькі адзінкавыя «матроскі», а дзесці існуючы мнства вялікай колькасці разнастайнага акуня аж да «гарбачоў». Нас цікавіць не другі трыпачы, а першы рэчка акунём або не.
1. Наўнясць даволі моцнага, ну або хоць сярэдняй сілы цячэння. Цячэнне звычайна стварае вялікую колькасць разнастайных хаванак, якія вельмі прыцягваюць акуня. На паравотах такіх рэчак вы-

БЯСЕДНЫЯ ПЕСНІ ПЕСНЯ КУРАЧКІНА

Песня прыйшла ў савецкую паўсядзёнасць з кінаэкрана. У 1953 годзе ў пракаце з'явіўся фільм-спектакль «Вяселле з пасажам», знятым паводле аднайменнага спектакля, што ішоў у Маскоўскім тэатры сатыры. Сюжэт фільма даволі просты і схематычны, калгасныя праблемы глыбока не краналі глядачоў. Але музычнае афармленне выклікала цікакасць. Вясёлая, з гульлівай іроніяй «Песня Курачкіна» (такі заглавак ад прозвішча героя фільма; часам называюць па першым радку) спадабалася і моладзі, і старэйшым пакаленню. Хоць і гучыць яна жартаўліва, але перадае сур'ёзнасць юнацкіх намераў.

Верш Аляксандра Фацьнава
Музыка Барыса Макравява
Хвастат, мілая, не стану, Знаю сам, што гаворю: С неба зведзучоў дастану І на памяць падаро! Обо мне все люди скажут: «Сердцем чист и не спесив!» Или я в масштабах ваших Недостаточно красив? Я работаю отлично, Премирован много раз. Только хвалить, что в жизни личной Очень не хватает вас! Ничего не жаль для милой! И для друга — ничего! Для чего ж ходить вам мимо, Мимо взгляда моего!

«Песня Курачкіна» (другая назва «Хвастат, мілая, не стану...») змяшчаецца пра прапанове Зоі Милешкі з Лагойшчыны. Нашым шануённым чытачам нагадаем, што «Звязда» прапагандае песні, якія варта спяваць калектыўна на застолі, у вандэрках. І пераважае беларускамоўныя, каб быць у супаддзі з наваколнай гукавой прасторай.

Падрыхтаваў Міхась ШАВЫРКІН.

Наш фармат ВЯШЧАЦЬ НА ўВЕСЬ СВЕТ

Тэлецэнтр на журфаку БДУ выходзіць у эфір. Апошні месяц штат цэнтэра працаваў без выхадных, наладжваючы найноўшае абсталяванне, на якім БДУ мусіць і студэнтаў-журналістаў навушча, і грошы зарабляць. Першую перадачу праграмы «Спортлото», знятую ў Калыварыйскай, 9, гледчы праглядуць 12 кастрычніка ў самым калектыўным тэлевізійным часе — 20,45, перад «Панарамай».

Тэлецэнтр падзяляецца на тры функцыянальныя зоны. Першая — гэта апаратна-студыйны комплекс і тэлевізійны павільён, тут з лістапада мяркуюцца заняты ў будучы журналісты, а цяпер ажыццяўляецца запук у працы эфір перадачы «Спортлото». Другая — студыя гуказапісу, дзе заняты ўжо вядучы: першакурснікі факультэта журналісты прычыкаюць чужыя уласныя голасы і запісе. Трэцяя зона — гатоваць да выкрысці і пакуль закансерваванае радыёўстанцыя. Дзверы цэнтэра заўжды расчынены для ўсіх, хто мае канструктыўныя прапановы, рытуальныя сцэнарныя перадачы — і зможа падабрацца бліжэй да абсталявання (і пракалупаць, як любіць студэнты, на памяць аб сабе дзюрэчку ў новым дыфузоры).

Чым хвалюцца
Лічбавыя тэхналогіі замест стужкавых — не мара, а неабходнасць для тэлецэнтэра: лічбавы архыв займае не больш месца, чым халадзільнік, а захоўваць можа сотні тэрабайт, у студыі гуказапісу працуюць струнны ансамбль і кампазітар Віктар Капыцька, які стварае музыку да мультфільма — сумеснага праекта райскага канала «МІР» і «Мосфильму», а ў фотавялічэнне была арганізавана фотасясія ўдзельнікаў дзіцячага «Еўрабачання».

Камерыцыйная тэлецэнтэра выклікае незадаволенасць студэнтаў і ў сапраўды ў людзей, якія зарабляюць для БДУ грошы, час на тое, каб гэтымі самімі студэнтамі зяміцца? Дырэктар тэлецэнтэра Аляксандр ПАРЫНОЦЬ супакойвае: БДУ, інстытут журналістыкі — галоўныя кліенты, і цэнтр намагаецца як мага лепш забяспечыць вучэбны працэс. Так, напрыклад, студэнты малодшых курсаў будаць рэальныя практыкаванні з камерай на задніку павільёна, дзе студэнты старэйшых курсаў возьмуць непасрэдна ўдзел у стварэнні зямольнага цэнтэра праекта. Такім чынам, студэнты адноўча смача «сур'ёзна» тэлебачанне, а ў БДУ пры гэтым яшчэ і сродкаў палобяе.

Маргарыта АЛІШКЕВІЧ.
акуня канцэнтруецца ў поўных месцах, а адзінкавы разгаваны па ўсёй рацэ. Праўда, сама вызначэнне «чародны» не вельмі да месца ў кантэксце з малымі рэчкамі. Як вы разумееце, гэта зусім не тая чарада, да якой мы прывыклі на вялікіх водавах. Акунь хоць і збіраецца ў поўнай колькасці, але ўсё роўна жыць і харчуецца па прынятым «кожны сам за сябе», і ні ад якіх калектыўных палыванні не можа быць і размовы. У сувязі з чым прынаду халапа той акуня, які да бліжэй, таму ва ўлоўе можа апынуцца як 50-грамовы акунь, так і экзэмпляр на паўкіло... У такіх месцах акуня мы будзем называць «чародны».

Другое, калі зграіны акуня акунюць найбольш добрыя месцы, то адзінкавы шукае самай маленькай хаванкі. Напрыклад, ён стаіць пад пучком травы, хавецца за невялікім берагавым краем, за карчом і г.д. Гэтыя два тыпы акунёў вядуць розны лад жыцця і харчавання. Адзінкавы акунь сваімі паводзімі больш нагадвае шчулка, гэта значыць таксама стаіць ў засадае і чакае, пакуль міма ішоў небудзь смачнае прапальце. І як толькі ваша прынада будзе паблізу, адбудзецца напад драпежніка. Такі від харчавання мяркуе настаўнік пільнасці і актыўнасці, і ваш вынік будзе залежаць ад правільна выбранай прынады, акуратна пададзенай у патрэбнае месца.

А вось чародны акунь не заўсёды праўляе штодзённую актыўнасць. У яго лоўлі прасачаецца так званы час «выхад», калі ён пачынае брацца значна лепш, а потым зашчае. Але ўсё ж гэта не так значна, як на вялікай рацэ, калі ў адзін раз можна некалькі гадзін проста «хвастаць» вяду без адзінага захоў драпежніка, а ў другі — за некалькі хвілін наваліць прыстойную колькасць акунёў. На малых рэчках часцей бывае так, што з прылодам на вызначанае месца акунь адразу надрана лавіцца, а потым бярэцца ўсё радзей і радзей. Справа ў

ШАХМАТЫ

Пад рэдакцыяй майстра спорту Уладзіміра СЫЧОВА

КОНКУРС РАШЭННЯў

Заданне № 15
8 7 6 5 4 3 2 1
a b c d e f g h
Выйграш.

Заданне № 16
8 7 6 5 4 3 2 1
a b c d e f g h
Час на абдумванне рашэння згодна — тры тыдні з дня апублікавання заданню.

ПРАВЕРЦЕ, КАЛІ ЛАСКА, АДКАЗЫ
Змяшчаю адказы на заданні конкурсу рашэнняў за 11 і 18 верасня гг.

Заданне № 9. Kd4! пагроза 2. Lg4+ Крe3 3. Cf4+ Крd4 4. C:d2x; 1. ... Крe3 2. Lg3 Крe4 3. Cf3+ Крd3 4. C:d5x; 1. ... dс 2. Kb5! Cд6 3. Крd6 Крe4 4. Ле5х.

У заданні — два правільныя рыха-хамелеоны маты, у якіх чорны кароль павінен гуляць дакладна, дапоўнены троем правільным матам.

Заданне № 10. 1. Cb1! -- 2. Lbc7+ Крb6 3. Kf7+ Крe6 4. Lbc6x; 1. ... Lf2 2. Cд3 Kd4 3. Cc4! de 4. cdx; 1. ... Kd4 2. Cc4! dc 3. c4 Kb5 4. Lf:b5x.

Заданне № 11. 1. a8k! a4 2. L8c5 d6 3. Kc7 dс 4. Kf1, 1. ... d6 2. Kb6 a4 3. Кра8 a3 4. Kf1. Падманлівы след: 1. a8f7! a4! 2. Ф4a d6! 3. Ф4d d5! 4. -- h5!

Заданне № 12. 1. Lh1! цугцванг 1. ... ба 2. a8l! a5 3. Lf8 a4 4. Ld3 Lf:c3 5. Lf

СКАНВОРД

Склаў Андрэй МІХАЙЛАЎ.

Сканворд з 15 пазіцыямі і 150 словамі, уключаючы: Частка глядзільнай залы, Павеічальнае шкло, Раддвы флоту, Спартыўны прыз, Тактычны банан, Фота 5, Вузі бок прадама, Фота 3, Частка месца, Музычны знак, Пасма валасоў, Рыбалоўная снаць, Пушысты мартыял, Журбак, Піцэрная рака, Налесны стан, Кампазітар Напалеон, Шароўная тканіна, Расіна з гарбузовых, Грышоўная аздачка Лтвы, Аюп, Сыраміць на ралцы, 4047 кв.м, Хімічны элемент, Гільза снарада, Расліна-паразіт на дрэве, Хоць у галы вое, Простае свята, Віртуозная музычная п'еса, Роў для сцягу вады, Мора-азера, Від аўтагонак, Ручная зброя, Вялікая драблець птушка, Зольніца-бачыць, Хад крата, Частка рукавіка, Фокус, Вялікая драблець птушка, У... прах, Вазак, Фота 1, Дзякая жывёла, Недагарадзя сьнежка, Расіран з эспра, Частка рукавіка, Грэчаская гідра, Астранічная адзінка адлегласці, Частка аблока, Фота 4, ... на час, Духовны наставнік на ўставах, Рапіднае збудаванне, Станцыя Аэрабай-дрэна, Край перапыту, Фота 2, Непрыязь, Французская аўто, Падземны грыб.

3 НОВЫМ РУХАВІКОМ

Мінскі завод колавых цягачоў завяршыў тэставанне самазвала павышанай грузавымасці (30 т) з дызельным рухавіком кітайскай вытворчасці WEICHAI POWER. Маркуецца, што ў 2009 годзе будзе выпушчана 100-150 самазвалаў з такімі рухавікамі. Прымяночы рухавік WEICHAI POWER, вывучае магчымасці для змены яраслаўскіх дызеляў. З 2010 года ў Расіі ўсталяваюць у сілу нормы экалагічнай беспякоі Еўра-4 для транспартных сродкаў. Яраслаўскія дызелі, якія прымяняюцца на самазвалах МКЗЦ, расійскі вытворца не плануе даводзіць да гэтых нормаў. Магчыма, па гэтай прычыне апошнім часам назіраецца пастаяннае зніжэнне якасці іх выразу.

ПРАВЕРЦЕ, КАЛІ ЛАСКА, АДКАЗЫ

Сканворд з 15 пазіцыямі і 150 словамі, уключаючы: Частка глядзільнай залы, Павеічальнае шкло, Раддвы флоту, Спартыўны прыз, Тактычны банан, Фота 5, Вузі бок прадама, Фота 3, Частка месца, Музычны знак, Пасма валасоў, Рыбалоўная снаць, Пушысты мартыял, Журбак, Піцэрная рака, Налесны стан, Кампазітар Напалеон, Шароўная тканіна, Расіна з гарбузовых, Грышоўная аздачка Лтвы, Аюп, Сыраміць на ралцы, 4047 кв.м, Хімічны элемент, Гільза снарада, Расліна-паразіт на дрэве, Хоць у галы вое, Простае свята, Віртуозная музычная п'еса, Роў для сцягу вады, Мора-азера, Від аўтагонак, Ручная зброя, Вялікая драблець птушка, Зольніца-бачыць, Хад крата, Частка рукавіка, Фокус, Вялікая драблець птушка, У... прах, Вазак, Фота 1, Дзякая жывёла, Недагарадзя сьнежка, Расіран з эспра, Частка рукавіка, Грэчаская гідра, Астранічная адзінка адлегласці, Частка аблока, Фота 4, ... на час, Духовны наставнік на ўставах, Рапіднае збудаванне, Станцыя Аэрабай-дрэна, Край перапыту, Фота 2, Непрыязь, Французская аўто, Падземны грыб.

ОАО БАНК "ЗОЛОТОЙ ТАЛЕР" 220035, в. Минск, ул. Татарская, 3. Тел. 226 62 98 www.gtbank.by

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 1 октября 2008 года (в миллионах белорусских рублей)
Таблица с 28 строками и 5 столбцами: № п/п, Наименование статьи, Символ, 01.10.2008 г., 01.10.2007 г.

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛИ И УБЫТКАХ на 1 октября 2008 года (в миллионах белорусских рублей)

Таблица с 15 строками и 5 столбцами: № п/п, Наименование статьи, Символ, 01.10.2008 г., 01.10.2007 г.

Председатель Правления Жилинский А.А.
Главный бухгалтер Вербова И.В.

Лицензия на осуществление банковской деятельности № РБ № 15 от 27.10.2006. УНП 100755021.

МІРНЫ КОЛТ

Рарытны рэвалвер фірмы Кольт пайшоў з малатка на амерыканскім аўцыёне за рэкордную суму ў 920 тыс. долараў.

Усміхнёмся!

— Вой, мужыкі, як шыя баліць! Учора прастыў, а жонка і кажа: «Мілы, давай я цябе спіркінам расцэру».

— А мне патрэбн морт.

— Ну-у, вы памыіцеся ў пачатку. Сваю самагонку правярвай сам, чужую гарэлку — на таварышах.

ХАТНЯЯ ЭНЦЫКЛАПЕДЫЯ

УТУЛЬНЫ ДАМ

Яркія фарбы восені ў інтэр'еры
Падняць сабе настрой непагодлівым днём можна, стварыўшы арыгінальны восенскі букет.

ХОЧАЦЕ — ВЕРЦЕ, ХОЧАЦЕ — ПРАВЕРЦЕ

Аб чым расказваюць валасы
Чаму кажуць, што першае ўражэнне аб чалавеку, як правіла, самае правільнае. Таму што мы інтуітыўна счытваем інфармацыю аб яго характары і нахільнасцях.

ПРЫРОДНАЯ АПТЭКА

Каралева палёў

Кукурузу любяць усе. Гэта высокая, да трох метраў расліна з залатымі пачаткамі. У Еўропу яе завезлі з Падўннай Амерыкі ў часы Калумба, пасля чаго пачалася яе трымфальная ішце па ўсім свеце.

ПРАМЯІ І ЛЕГКІЯ

Калі валасы прамыя, але бялякля, лёгкія, з канцамі, якія тырчаць у розныя бакі, і гаспадар — чалавек неўраўнаважаны, схільны да рэзкіх пераменаў настрою, аднак вельмі мэтанакіраваны.

ПРЫМОКАМЕННАЯ ХВАРОБЕ

Пры мокаменнай хваробе: 2 ч. лыжкі здробненых рыльцаў заліце 1,5 шк. кіпеню, кіпячыце на вадзяной лазні 2 гадзіны, працадзіце. Прымайце па 0,5 шк. цёлага адвару тры разы на дзень за гадзіну да яды.

ЦЯЦКІЯ І КУЧАРАВІНКІ

Тонкія валасы, якія зліваюцца на канцах, паказчык няўпэўненай у сабе асобы. Такія людзі рэдка дабіваюцца кар'ернай ушышчэй, але затое ўмеюць стварыць добрую сям'ю.

ПРЫ ХРАМІННЫМ ХАЛЕЦЫСТЫЦЕ

Пры храмінным халецыстыце: 2 ст. лыжкі здробненых рыльцаў заліце 1,5 шк. кіпеню, кіпячыце на вадзяной лазні 2 гадзіны, працадзіце. Прымайце па 0,5 шк. цёлага адвару тры разы на дзень за гадзіну да яды.

САЦЬРОЖНА — ПАФАРВАНА!

Па колеры валасоў, як і па структуры, таксама можна меркаваць аб характары чалавека. Іншы раз зробіць гэта цяжка з-за таго, што чалавек маскіруе сваю натуральны колер.

ПРЫ ЦЫСТЫЦЕ І ДЫЯБЕЦЕ

Пры цыстыце і дыябеце: чайную лыжку здробненых рыльцаў заліце шклянкой кіпеню, кіпячыце на невялікім агні гадзіну, працадзіце, даліце гатаванай вадой да аб'ёму шклянкі. Прымайце па 1/3 шклянкі адвару два-тры разы на дзень за паўгадзіны да яды.

ШОРЫЯ МЫШКІ І РЫЖЫЯ ШЫЛЫ

Напэўна, таму, што большасць частка планеты носяць чорныя шавялёры, асаблівым поспехам карыстаюцца бландзіны і бландзінікі.

ПРЫ ВОСТРЫМ ГЕПАТЫЦЕ

Пры вострым гепатыце ў якасці дапаможнага сродку: 2 ч. лыжкі рыльцаў заліце шклянкой кіпеню, кіпячыце на вадзяной лазні 2 гадзіны, працадзіце. Прымайце па 1/4 шк. настою два-тры разы на дзень за 15-20 хвілін да яды.

УВАГА: ПРАПАРАТЫ КУКУРУЗНЫХ РЫЛЬЦАЎ

Увага: прапараты кукурузных рыльцаў не рэкамендуецца прымаць пры гіпертаніі, павышанай згусласці крыві, схільнасці да тромбаўтварэння, дрэнным апетыце.

-2532-

-2533-

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА
ЗАСНАВАЛІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

Галоўны рэдактар У. НАРКЕВІЧ. РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: І. БАРАНОўСкі, С. РЫБ, У. ЗДАНОВІЧ (намеснік галоўнага рэдактара), Н. КАРПЕНКА, Л. ПАХАМАНЕНКА, Т. ПАДАЛІК, С. ПРАТАС (намеснік галоўнага рэдактара), С. РАСОЛІНА, Д. РЫЖАНКОВА (першы намеснік галоўнага рэдактара), Л. СВІДРЫЦКАЯ, А. СПАНЕўСкі (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯШУК, І. ШУЧУЧЕНКА.

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар.
Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.
Газета адрукавана ў Рэспубліканскім ўнітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом Друку».

СЕННЯ Месяц Першая квадра. Месяц у сузор'і Рыбаў.
Мінск — 7.30 18.21 10.51
Віцебск — 7.22 18.09 10.47
Магілёў — 7.20 18.11 10.51
Гомель — 7.15 18.10 10.55
Гродна — 7.45 18.37 10.52
Брэст — 7.44 18.39 10.55

НАДВОР'Е на зяўтра
Гродна: +10...+12°C
Мінск: +12...+14°C
Магілёў: +11...+13°C
Брэст: +17...+19°C
Гомель: +14...+16°C
Варшава: +17...+19°C
Мію: +15...+17°C
Рыга: +12...+14°C
Вільнюс: +12...+14°C
Масква: +10...+12°C
С.-Пецярбург: +10...+12°C

11 кастрычніка
1922 год — у Савецкай Расіі пачалася грашовая рэформа.
1881 год — амерыканец Дэвід Х'юстан запатэнтаваў першую фоталіёнку.

ВАЛАСЫ

Валасы — адзін з інфармацыйных каналаў чалавека, здатны лічыцца крыніцай жыццёвых сілаў. Цэлы шэраг рэгламентацый у дачыненні да валасоў склаўся і ў славянскіх народаў.

Усходні гараскок на наступны тыдзень

Дзеваў чакаюць карысныя знаёмствы, а Шалям вяртаць пазбягаць фінансавай рызыкі

ШАЛІ. Будзьце больш асцярожны ў дачыненні да калег і сяброў, бо яны могуць вас падвесці ці справакаваць на непатрэбную фінансавую рызыку.
ЦЯЦКІЯ. Тыдзень спрыяльны для практычных дзеянняў, якія накіраваны на замацаванне вынікаў работ і звязаны з новай інфармацыяй.

ШАЛІ. Будзьце больш асцярожны ў дачыненні да калег і сяброў, бо яны могуць вас падвесці ці справакаваць на непатрэбную фінансавую рызыку.
ЦЯЦКІЯ. Тыдзень спрыяльны для практычных дзеянняў, якія накіраваны на замацаванне вынікаў работ і звязаны з новай інфармацыяй.